

Χωρική ανάλυση οδικής ασφάλειας και συμπεριφοράς κυκλοφορίας με χρήση πολυπαραμετρικών δεδομένων υψηλής ευκρίνειας

Απόστολος Ζιακόπουλος

Πολιτικός Μηχανικός

Συγκοινωνιολόγος ΕΜΠ

Υποψήφιος Διδάκτωρ – Ερευνητής

www.nrso.ntua.gr/apziak

apziak@central.ntua.gr

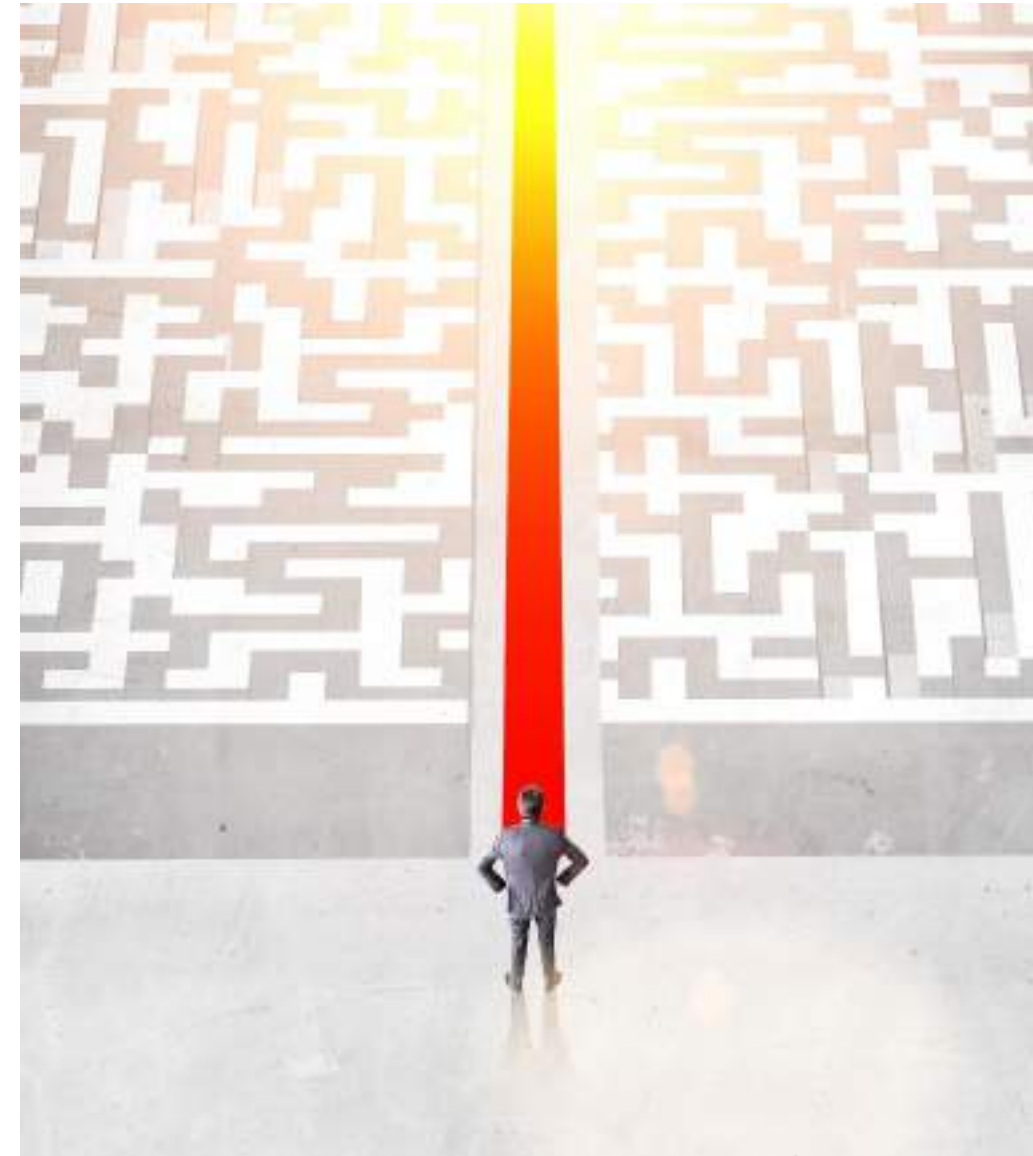
Ιούλιος 2020

Σκοπός της διατριβής

Χωρική ανάλυση των συχνοτήτων απότομων οδηγικών συμβάντων (απότομες επιβραδύνσεις/επιταχύνσεις) σε οδικά τμήματα

Αξιοποίηση **πολυπαραμετρικών δεδομένων** υψηλής ευκρίνειας:

1. Δεδομένα **γεωμετρίας οδικών τμημάτων** και χαρακτηριστικών οδικού δικτύου από ψηφιακούς χάρτες
2. Δεδομένα **οδήγησης υπό πραγματικές συνθήκες** μέσω κινητών τηλεφώνων
3. Δεδομένα **κυκλοφορίας** υψηλής ευκρίνειας

Βιβλιογραφική ανασκόπηση: Χωρικές αναλύσεις (1/2)

Εξετάστηκαν 132 διεθνείς έρευνες εφαρμογής χωρικών αναλύσεων στην οδική ασφάλεια

Διαθέσιμες μεθοδολογίες:

1. Γεωγραφικά Σταθμισμένη Παλινδρόμηση (GWR)
2. Μπεϋζιανή Χωρική Αυτοπαλινδρόμηση (CAR)
3. Εμπειρική/πλήρης Μπεϋζιανή ανάλυση
4. Αναλύσεις μηχανικής μάθησης (machine learning)
5. Αναλύσεις πυκνότητας πυρήνων (kernel density) κ.α.

Πλήθος παραμέτρων σχετικές με:

1. Κυκλοφορία οχημάτων (ταχύτητα, φόρτος, οχηματοχιλιόμετρα)
2. Οδικό περιβάλλον (καμπυλότητα, κλίση, αριθμός/πλάτος λωρίδων, πλήθος/πυκνότητα διασταυρώσεων κ.α.)
3. Δημογραφικά χαρακτηριστικά (πληθυσμός, ηλικία)
4. Κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά (εισόδημα, απασχόληση)
5. Χρήσεις γης (εμπορική, βιομηχανική, οικιστική)

Διάφορες κλίμακες χωρικών αναλύσεων
(οδικό τμήμα, ζώνη, ευρύτερη περιοχή, χωρικό πλέγμα)

Βιβλιογραφική ανασκόπηση: Χωρικές αναλύσεις (2/2)

Η πλειοψηφία των ερευνών αναλύει χωρικά τη συχνότητα ατυχημάτων μέσω μοντέλων **ακέραιου αριθμού γεγονότων** (GWPR/CAR Poisson)

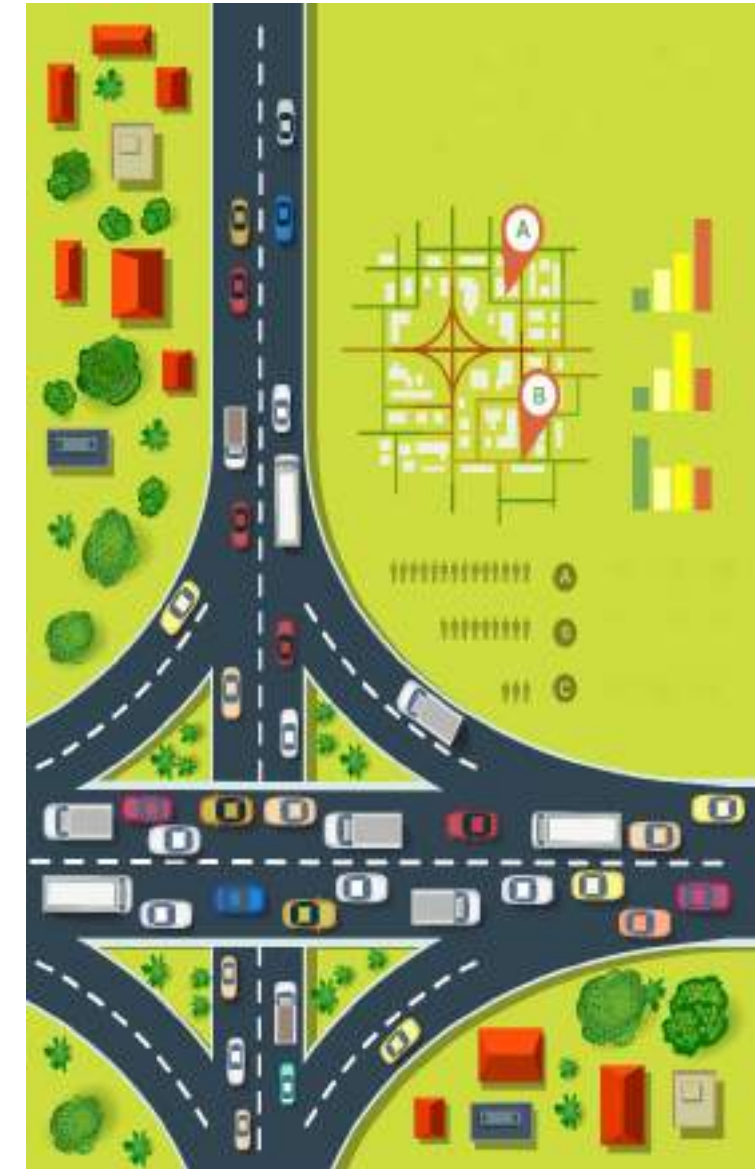
Επιπλέον **ζητήματα**:

1. **Οριακό πρόβλημα**
2. Πρόβλημα **μεταβολής** χωρικών μονάδων
3. Απουσία κοινώς αποδεκτού **πλαισίου εργασίας**
4. Έρευνες χωρικής ανάλυσης κυρίως σε **ανεπτυγμένες χώρες**
5. Δυσκολία διερεύνησης **συγκεκριμένων παραμέτρων** λόγω έλλειψης δεδομένων ή έλλειψης τρόπου υπολογισμού τους (π.χ. γεωμετρικά χαρακτηριστικά)

Τα χαρακτηριστικά – μεταβλητές **ανάγονται και αναλύονται** στις χωρικές μονάδες (ΕΜΗΚ/ζώνη, μέση ταχύτητα/οδικό τμήμα)

Μεθοδολογικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα:

1. **Συναρτησιακά** μοντέλα (π.χ. GWPR): Ευκολότερη επεξήγηση, μειωμένη επίδοση
2. **Μπεϋζιανά** μοντέλα (π.χ. CAR): Ευρεία χρήση και προσαρμογή/ενημέρωση σε νέα δεδομένα, απουσία απαιτούμενης αρχικής πληροφορίας
3. **Μηχανική μάθηση** (π.χ. SVM/CNN): Ευελιξία, αντιμετώπιση μεγάλων δεδομένων, δυσκολότερη ερμηνεία

Βιβλιογραφική ανασκόπηση: Κενά γνώσης χωρικών αναλύσεων

Τα αντικείμενα των χωρικών αναλύσεων υπαγορεύονται από την **διαθεσιμότητα των δεδομένων**:

- Δεν πραγματοποιούνται αναλύσεις σε **αστικά οδικά δίκτυα** λόγω έλλειψης επαρκούς αριθμού ατυχημάτων

Εξαρτημένες μεταβλητές:

- Περιορισμένες έρευνες σχετικές με τη **σοβαρότητα** ατυχημάτων
- **Καμία** έρευνα σχετική με **εμπλοκές / κυκλοφοριακά συμβάντα**

Παρά τον ακριβή εντοπισμό επικίνδυνων θέσεων (hotspots), τονίζεται η **μειωμένη δυνατότητα μεταφοράς** αποτελεσμάτων των χωρικών αναλύσεων (low transferability):

- Δεν πραγματοποιούνται **προβλέψεις** σε διαφορετικές περιοχές έρευνας

Μεγάλα περιθώρια **αξιοποίησης νέων τεχνολογιών** στις χωρικές αναλύσεις:

- **Συμπλήρωση** υφιστάμενων δεδομένων – παροχή νέων

Βιβλιογραφική ανασκόπηση: Μετα-παλινδρομήσεις

Παράμετροι έκθεσης κινδύνου (exposure)

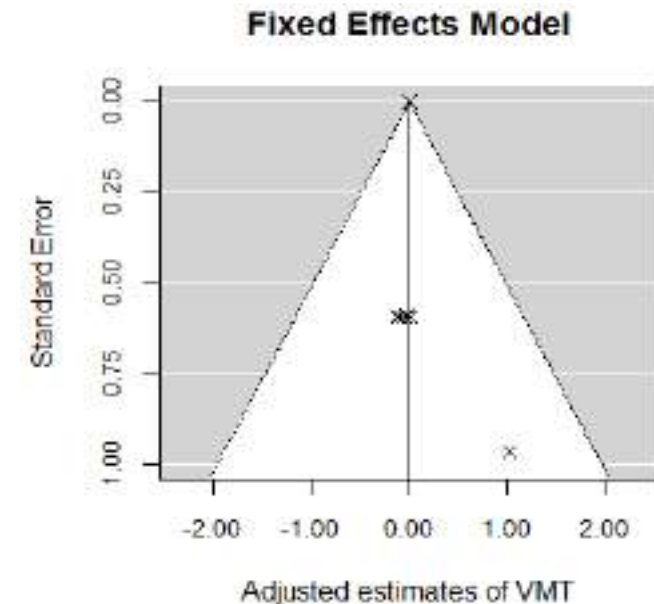
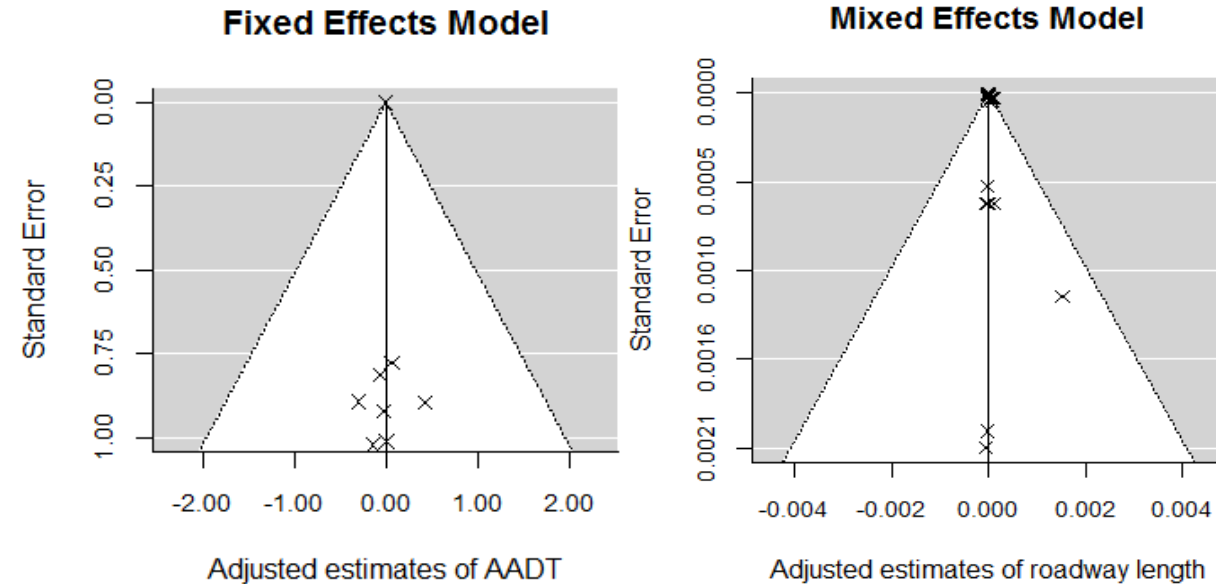
- Δημιουργία κοινής βάσης σύγκρισης μοντέλων και αποτελεσμάτων
- Επικρατέστερες παράμετροι:
μήκος οδού, οχηματοχιλιόμερα, κυκλ. φόρτος (π.χ. ΕΜΗΚ)

Μετα-παλινδρομήσεις: Πρωτότυπη έρευνα

- Ποσοτική διερεύνηση παραγόντων που συστηματικά επηρεάζουν τις παραμέτρους έκθεσης
- Αποτελούν μέσο διερεύνησης **ετερογένειας** των αποτελεσμάτων της βιβλιογραφίας
- Τεχνική **αντίστροφης διακύμανσης** (inverse variance)

Αποτελέσματα στις χωρικές αναλύσεις ατυχημάτων

1. Ο συντελεστής του κυκλ. φόρτου επηρεάζεται από την συμπερίληψη **ορίων ταχύτητας/ηλικιών χρηστών** στις έρευνες
2. Ο συντελεστής του μήκους οδού επηρεάζεται από την **σοβαρότητα** των ατυχημάτων υπό εξέταση (θανατηφόρα ή μη)
3. Ο συντελεστής των οχηματοχιλιομέτρων επηρεάζεται από την **κλίμακα** χωρικής μονάδας (επίπεδο χώρας ή κυκλ. ζώνης - TAZ)

Βιβλιογραφική ανασκόπηση: Εργαλεία καταγραφής οδηγών

Σημαντικός αριθμός εργαλείων καταγραφής συμπεριφοράς οδηγών

Εργαλεία	Κύρια πλεονεκτήματα	Κύρια μειονεκτήματα
Έρευνες άποψης – δηλ. συμπεριφοράς	χαμηλό κόστος, ευελιξία	υποθετικά ερωτήματα, μειωμένη λεπτομέρεια/αξιοπιστία
Αρχεία τροχαίας	χαμηλό κόστος, επίσημη καταγραφή	ελλιπή δεδομένα/μεταβλητές συμπεριφοράς, ανάγκη συντηρησης βάσεων, χρονική υστέρηση
Άμεση παρατήρηση	εξειδίκευση καταγραφών, αποκλεισμός μεσαζόντων	υψηλές εργατοώρες, μειωμένη τυχαιότητα, ενδεχόμενες επιρροές
Προσομοιωτής οδήγησης	ασφαλές περιβάλλον, καλύτερος έλεγχος πειράματος	επιρροές εκμάθησης, ναυτία, υψηλό κόστος, συντήρηση
Οδήγηση υπό πραγματικές συνθήκες	εξέταση πραγματικών συνθηκών και εμπλοκών, εκπαίδευση και αξιολόγηση	μικρός αριθμός συμβάντων, υψηλό κόστος και απαιτήσεις επιλογής οδηγών, μεγάλες περίοδοι
OBDs/IVDRs	καταγραφή σε πραγματικό χρόνο, ακριβής πιθανότητα εμπλοκής ατυχήματος	μη καθορισμένο δειγματοληπτικό πλαίσιο
Εις βάθος ανάλυση ατυχημάτων	ακριβέστερος εντοπισμός αιτιών ατυχημάτων, πρόληψη τραυματισμών	ελλιπή δεδομένα - υψηλές απαιτήσεις αναπαράστασης, χρονοβόρα ανάλυση
Αισθητήρες έξυπνων κινητών τηλεφώνων	συνεχόμενη/ταχεία καταγραφή, αυξημένες εφαρμογές/ευελιξία, μέτρηση απόσπασης, ενιαία καταγραφή/αποθήκευση δεδομένων	υψηλές απαιτήσεις κατά την αποθήκευση και ανάλυση μεγάλων δεδομένων

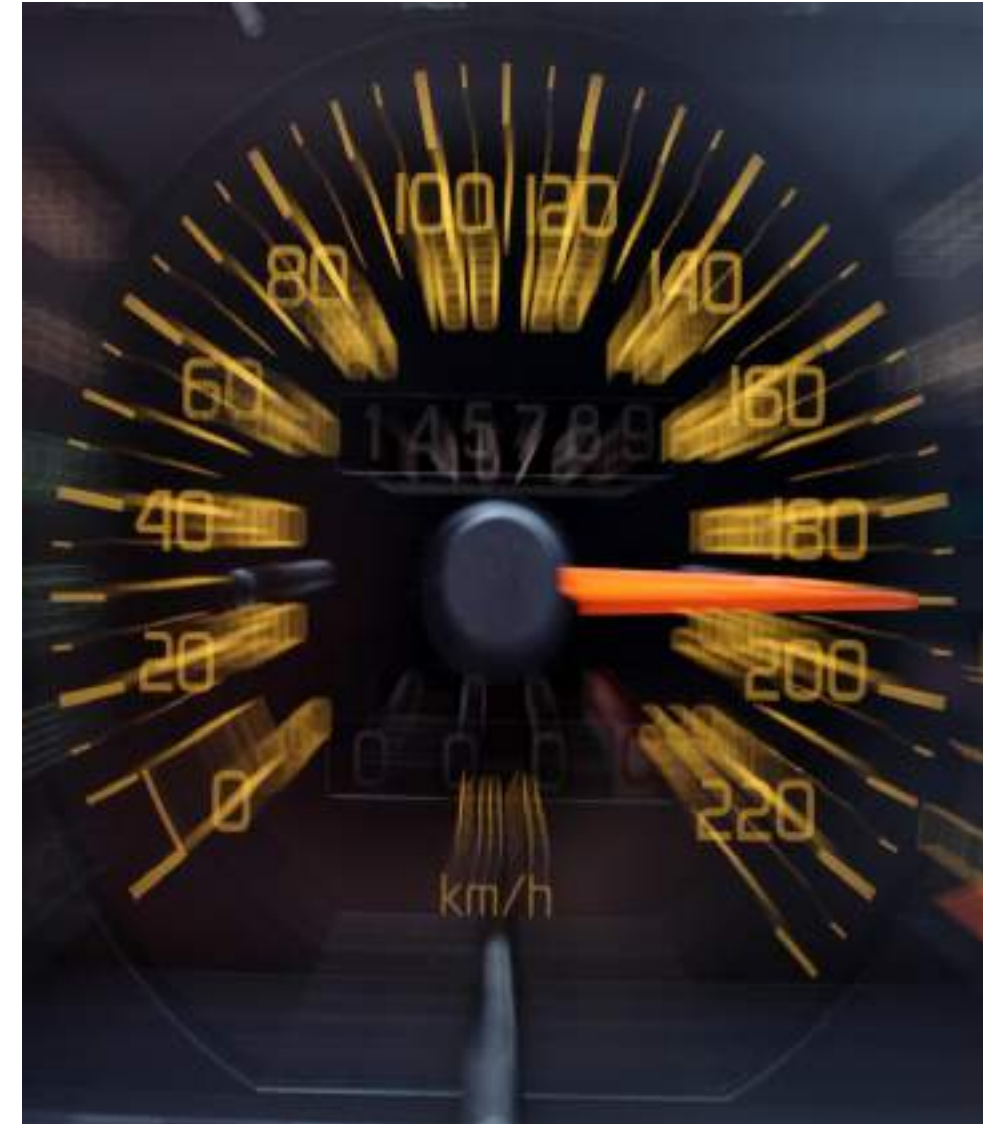
Βιβλιογραφική ανασκόπηση: Απότομα συμβάντα

Απότομα συμβάντα: επιβραδύνσεις και επιταχύνσεις κατά την οδήγηση

- Παράμετροι μέτρησης οδικής ασφάλειας (συσχετίσεις με χωρικούς και χρονικούς διαχωρισμούς)
- **Διαφορετικά φαινόμενα**, συσχέτιση με διαφορετικές μεταβλητές
- Σύνδεση με την οδηγική επικινδυνότητα

Σημαντικά **συγκριτικά πλεονεκτήματα** διερεύνησης:

1. Χρήσεις στην **αξιολόγηση** και ταξινόμηση οδηγών
2. **Προληπτικοί** (proactive) δείκτες οδικής ασφάλειας – αξιολογήσεις πριν τα ατυχήματα
3. Σημαντικά **ερευνητικά κενά** διερεύνησης συχνότητας συμβάντων

Ερευνητικά ερωτήματα

1. Πώς μπορούν να **συνδυαστούν** και να **εξεταστούν** τα δεδομένα από κινητά τηλέφωνα και τα δεδομένα ψηφιακών χαρτών;
2. Πώς μπορούν να **αναλυθούν χωρικά οι συχνότητες** απότομων οδηγικών συμβάντων σε αστικά οδικά περιβάλλοντα και ποιες μέθοδοι είναι κατάλληλες για αυτό το σκοπό;
3. Υπάρχει **χωρική αυτοσυσχέτιση** σε συχνότητες απότομων συμβάντων ανά οδικό τμήμα σε αστικά οδικά περιβάλλοντα;
4. Ποια **χαρακτηριστικά γεωμετρίας και οδικού δικτύου** επηρεάζουν τις συχνότητες απότομων συμβάντων σε αστικά οδικά περιβάλλοντα; Πόσο μεταβιβάσιμα είναι τα αποτελέσματα;
5. Έχουν τα **χαρακτηριστικά της κυκλοφορίας και της συμπεριφοράς του οδηγού** στατιστικά σημαντικές επιρροές στις συχνότητες απότομων συμβάντων;

Μεθοδολογική προσέγγιση

Χωρικές αναλύσεις συχνοτήτων απότομων συμβάντων δύο ομάδων:

1. Αστικά οδικά δίκτυα

Πρόβλεψη συμβάντων – Έλεγχος δυνατότητας μεταφοράς αποτελεσμάτων

2. Αστικές λεωφόροι

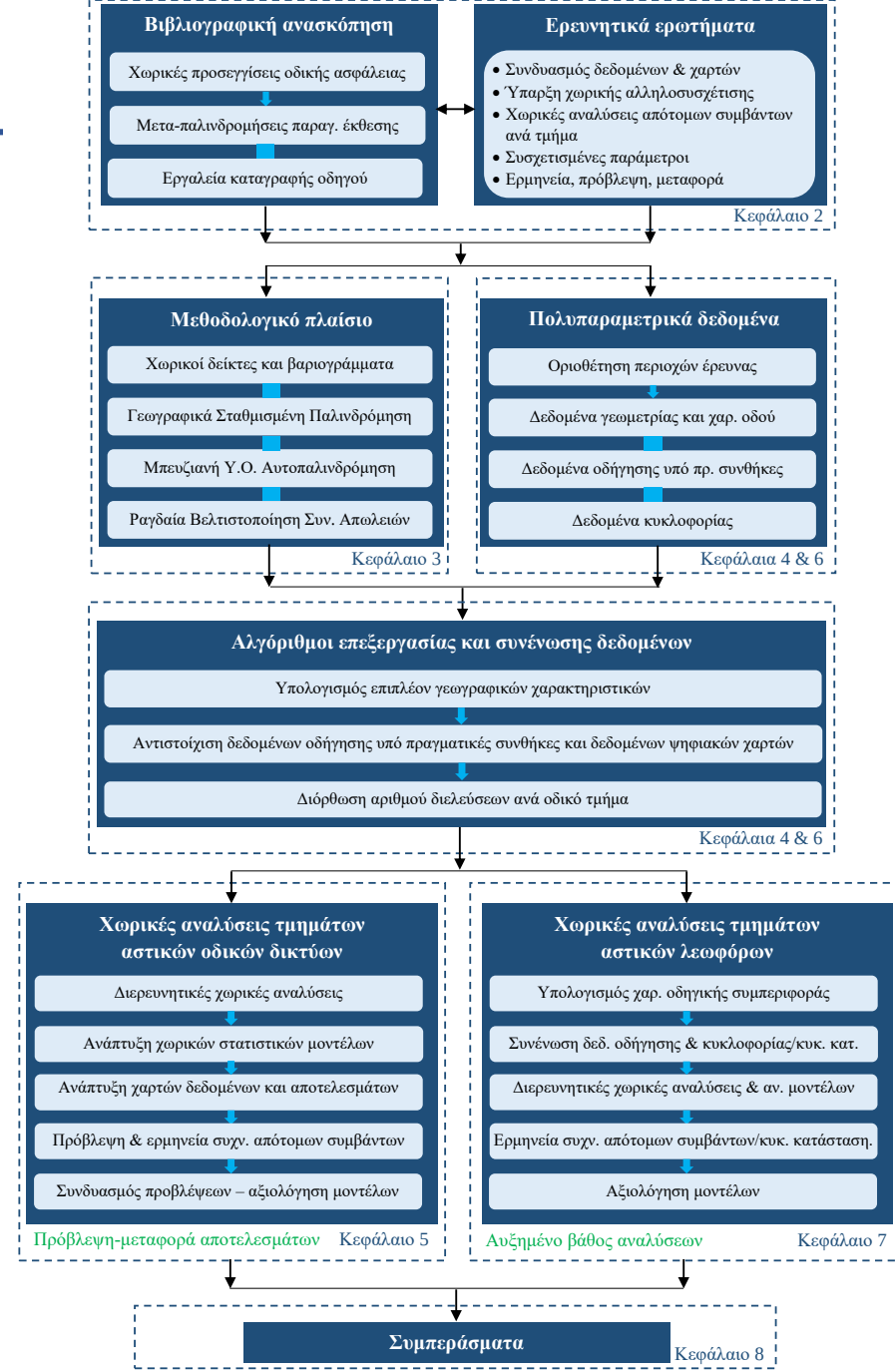
Αυξημένο βάθος αναλύσεων – Εξέταση επιρροής επιπλέον χαρακτηριστικών κυκλοφορίας και οδηγού (χωρίς μεταφορά αποτελεσμάτων)

Διερευνητικές χωρικές αναλύσεις (δείκτες Moran's I και βαριογράμματα)

Επιλογή **τεσσάρων** μεθόδων χωρικών αναλύσεων

1. Γεωγραφικά Σταθμισμένη Παλινδρόμηση Poisson (**GWPR**)
2. Μπεϋζιανή Χωρική Αυτοπαλινδρόμηση (**CAR**)
3. Ραγδαία Βελτιστοποίηση Συναρτήσεων Απωλειών (**XGBoost**) με τυχαία επικύρωση (Random Cross-Validation – **RCV**)
4. Ραγδαία Βελτιστοποίηση Συναρτήσεων Απωλειών (**XGBoost**) με χωρική επικύρωση (Spatial Cross-Validation – **SPCV**)

Συνδυασμός των μεθόδων για προβλέψεις συμβάντων στα Αστικά Οδικά Δίκτυα

Θεωρία διερευνητικών χωρικών αναλύσεων

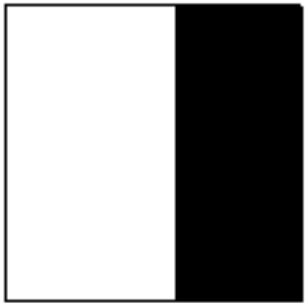
“Τα πάντα συσχετίζονται, αλλά τα **κοντινά** πράγματα συσχετίζονται περισσότερο από ότι τα **μακρινά** πράγματα”
– Tobler, 1970

1. Δείκτες Moran’s I

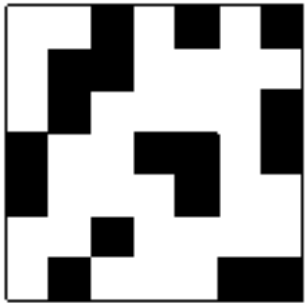
- Μέτρηση χωρικής αυτοσυσχέτισης (spatial autocorrelation)
- Υπολογίζονται σε **ολική** κλίμακα [-1, 1] και **τοπική** κλίμακα ($\in \mathbb{R}$)
- Ποικιλία διαθέσιμων γεωγραφικών σταθμίσεων

2. Βαριογράμματα

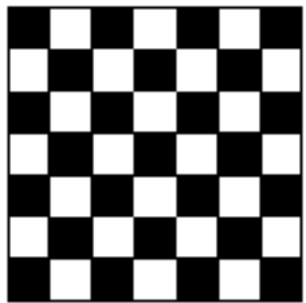
- Μέτρηση **απόστασης** χωρικής αυτοσυσχέτισης
- Γραφήματα (ημι)διακύμανσης της μετρούμενης μεταβλητής σε συνάρτηση με την απόσταση
- **Θεωρητικά** (μαθηματικές καμπύλες) και **Εμπειρικά** (συστάδες παρατηρήσεων)
- Επιπλέον πληροφορία: ανισοτροπία, κυκλικότητα

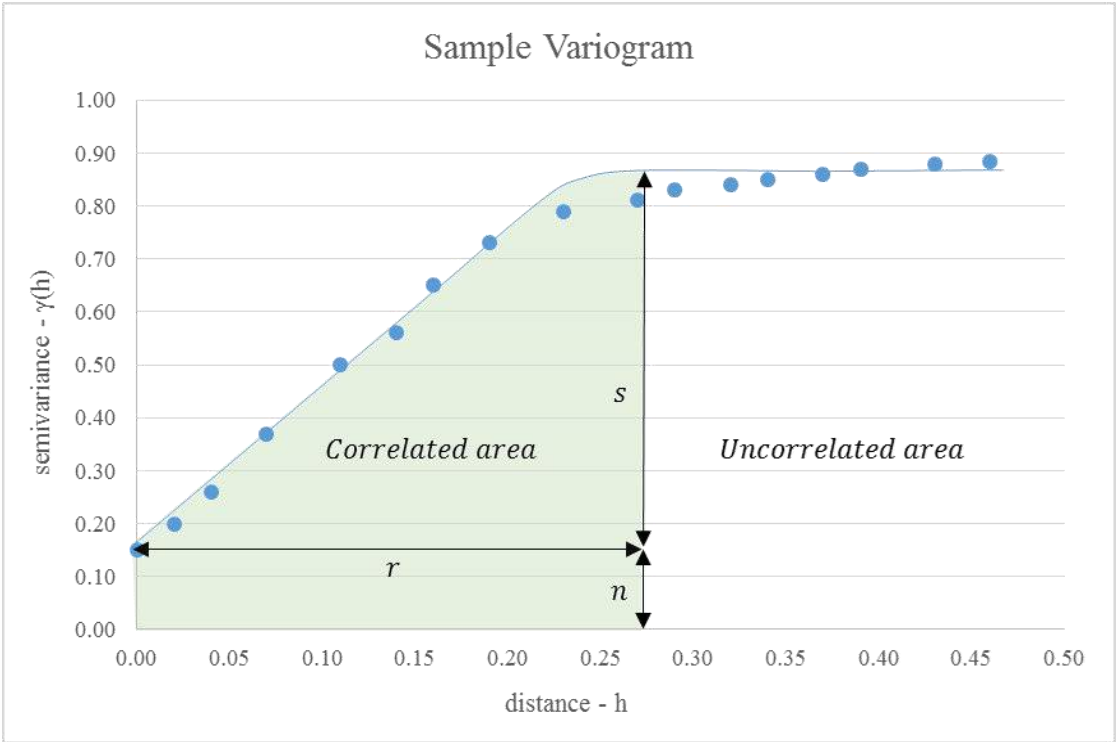
Θετική
(περιοχές)

Μηδενική
(συστάδες)

Αρνητική
(ομοιομορφία)

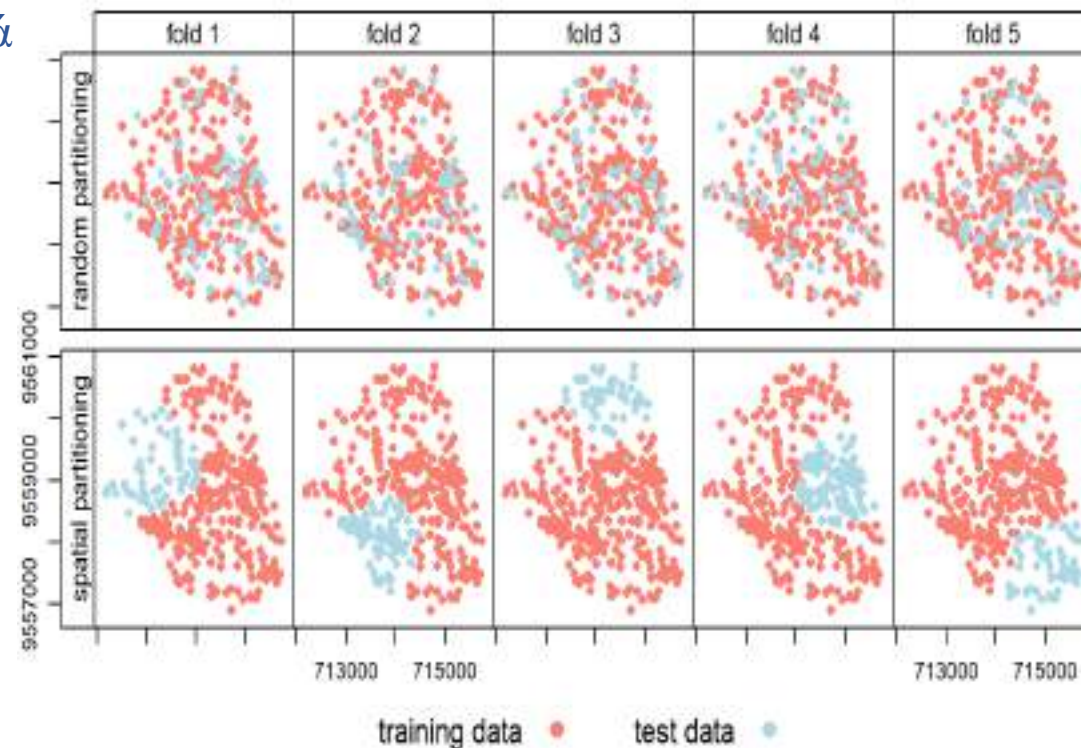
Θεωρία στατιστικών μοντέλων χωρικών αναλύσεων

Ενσωμάτωση χωρικής ετερογένειας (spatial heterogeneity)

Συχνότητα συμβάντων: Πλαίσιο Λογαριθμικό-Poisson

1. Γεωγραφικά Σταθμισμένη Παλινδρόμηση Poisson (**GWPR**)
  - Συναρτησιακή μέθοδος συχνοτήτων (frequentist): πραγματοποιούνται τοπικές μικρο-παλινδρομήσεις, οι συντελεστές β μεταβάλλονται τοπικά
2. Μπεϋζιανή Χωρική Αυτοπαλινδρόμηση (**CAR**)
  - Συναρτησιακή Μπεϋζιανή μέθοδος: πραγματοποιούνται Μπεϋζιανές παλινδρομήσεις με επιπλέον χωρικά δομημένους όρους και μη-δομημένους όρους, αποκτώνται κατανομές των συντελεστών β
3. Ραγδαία Βελτιστοποίηση Συναρτήσεων Απωλειών (**XGBoost**)
  - Μηχανική μάθηση: επικάλυψη πλήθους δένδρων αποφάσεων, πληροφορία για τη σημαντικότητα της συνεισφοράς κάθε μεταβλητής
  - **Τυχαία** επικύρωση (Random Cross-Validation – **RCV**)
  - **Χωρική** επικύρωση (Spatial Cross-Validation – **SPCV**)

Πηγή: Lovelace et al. (2019)

Αξιολόγηση στατιστικών μοντέλων χωρικών αναλύσεων

Δείκτες σφαλμάτων:

Εξετάζουν την απόκλιση προβλεπόμενων και πραγματικών τιμών

1. Ρίζα Μέσου Τετραγωνικού Σφάλματος (**RMSE**)
2. Μέση Τυπική Απόκλιση (**MAE**)
3. Ρίζα Μέσου Τετραγωνικού Λογαριθμικού Σφάλματος (**RMSLE**)

Επιπλέον ελέγχεται:

4. Προσαρμοσμένη ακρίβεια (**CA – ποσοστό**):
Αριθμός προβλέψεων εντός εύρους ± 1 από την πραγματική τιμή προς το σύνολο των προβλέψεων

Οι δείκτες επιλέγονται ανάλογα με τα **δεδομένα** ανάλυσης και πρόβλεψης

Συχνότητες: **Φυσικοί αριθμοί** (θετικές ακέραιες ή μηδενικές τιμές)

Συλλογή δεδομένων (1/3): Δεδομένα γεωμετρίας ψηφιακών χαρτών

Δεδομένα γεωμετρίας οδικών τμημάτων και χαρακτηριστικών οδικού δικτύου σε **μικροσκοπικό επίπεδο** από ψηφιακούς χάρτες

OpenStreetMap: Ανοιχτή πλατφόρμα ψηφιακών χαρτών

Ιεραρχικός διαχωρισμός:

- 1. **Κόμβοι** (nodes)
- 2. **Δρόμοι** (ways) από ομάδες κόμβων
- 3. **Σχέσεις** (relations) από ομάδες κόμβων και δρόμων

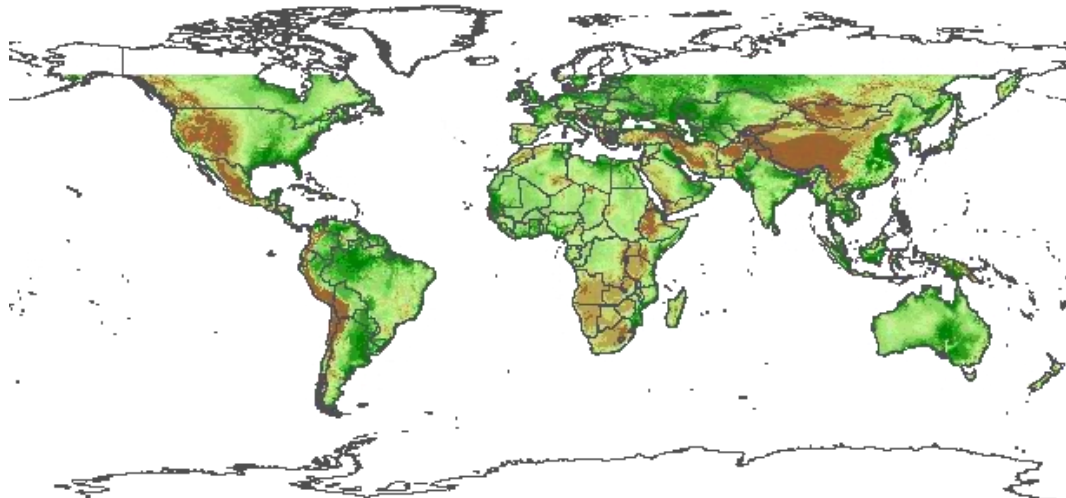
Απόκτηση πλήθους δεδομένων σε WGS84 μέσω ερωτημάτων διεπαφών (Overpass Turbo API μέσω ψευδογλώσσας Overpass Query Language)

NASA SRTM topography

Δεδομένα υψομέτρων της NASA:

- **Ελεύθερα** διαθέσιμα
- Ανάλυση υψομέτρων ανά **10 cm**
- **Πλειοψηφία** κατοικημένων περιοχών διαθέσιμη

Hierarchy level	Core Element	Schematic representation	OSM symbol	
1	Node		Node	
			Tag	
2	Way		Open polyline	
			Closed polyline	
			Area	
3	Relation		Relation	

Πηγή: SRTM website, (2020)

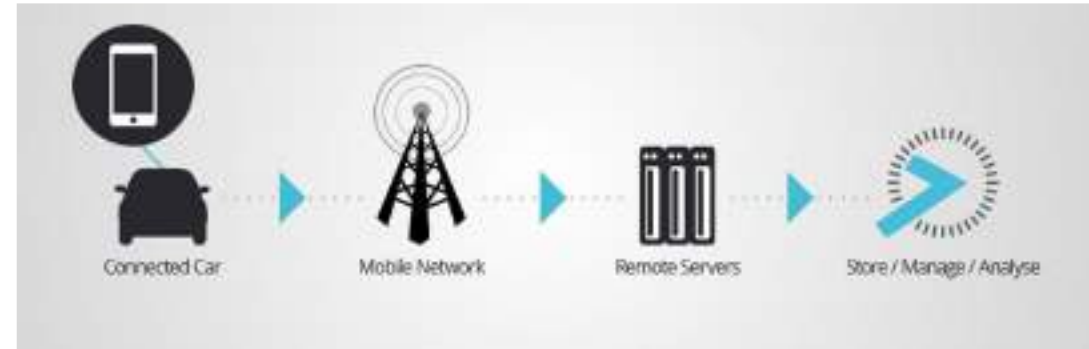
Συλλογή δεδομένων (2/3): Δεδομένα οδήγησης μέσω κιν. τηλεφώνων

Δεδομένα οδήγησης υπό πραγματικές συνθήκες μέσω κινητών τηλεφώνων (ανά δευτερόλεπτο διαδρομής)

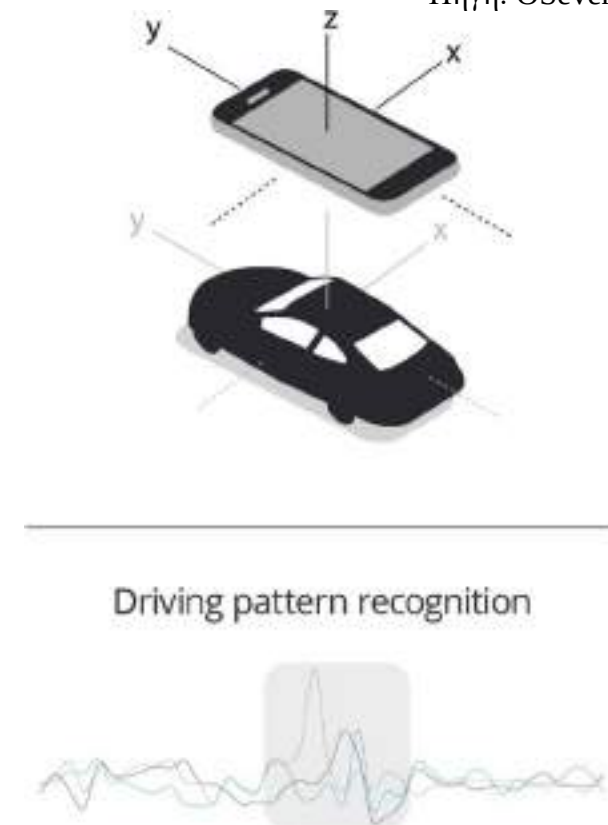
Αξιοποίηση της εφαρμογής / πλατφόρμας OSeven

- Χρήση APIs για την ανάγνωση δεδομένων **αισθητήρων έξυπνων κινητών τηλεφώνων**
- **Αξιοποιούνται:** GPS, επιταχυνσιόμετρο, γυροσκόπιο, αισθητήρας προσανατολισμού
- **Μετάδοση** από το κινητό σε κεντρική βάση αποθήκευσης δεδομένων
- **Καθαρισμός και επεξεργασία** με πλήθος αλγορίθμων φιλτραρίσματος, επεξεργασίας σήματος, μηχανικής μάθησης και βαθμονόμησης από την OSeven
- **Ενδεικτικά** παρέχονται: στίγμα διαδρομής, ταχύτητα, επιτάχυνση, απότομες επιβραδύνσεις/επιταχύνσεις, ένταση συμβάντων, υπέρβαση ορίων ταχύτητας, διάρκεια χρήσης κινητού κ.α.
- **Πλήρης ανωνυμία** σε όλα τα στάδια χειρισμού δεδομένων (GDPR)

Παρεχόμενα δεδομένα **ευρείας κλίμακας και υψηλής ευκρίνειας** από τις διαδρομές οδηγών

Πηγή: OSeven Telematics, (2020)

Συλλογή δεδομένων (3/3): Δεδομένα κυκλοφορίας

Δεδομένα κυκλοφορίας σε αστικές λεωφόρους από το Κέντρο Διαχείρισης Κυκλοφορίας Περιφέρειας Αττικής

Εξοπλισμός σε οδικούς άξονες της Αττικής

- 550 επαγωγικοί μαγνητικοί βρόχοι
- 217 κάμερες μηχανικής όρασης
- 24 πινακίδες μεταβλητών μηνυμάτων

Ρύθμιση ~ 1500 σηματοδοτών σε 850 διασταυρώσεις

Μέσω του χρόνου κατάληψης υπολογίζονται πρωτογενώς:

- **Κατάληψη** [% χρόνου]
- **Κυκλοφοριακός φόρτος** [αριθμός οχημάτων / χρ.μονάδα]

Δευτερογενώς, υπολογίζεται και η **ταχύτητα κυκλοφορίας** [km/h]

Χρονική ανάλυση δεδομένων: 1 ώρα, 5 λεπτά ή **90 s** (υψηλή ευκρίνεια)

Πηγή: ΚΔΚ, (2020)

Περιοχές έρευνας

1. Αστικά οδικά δίκτυα

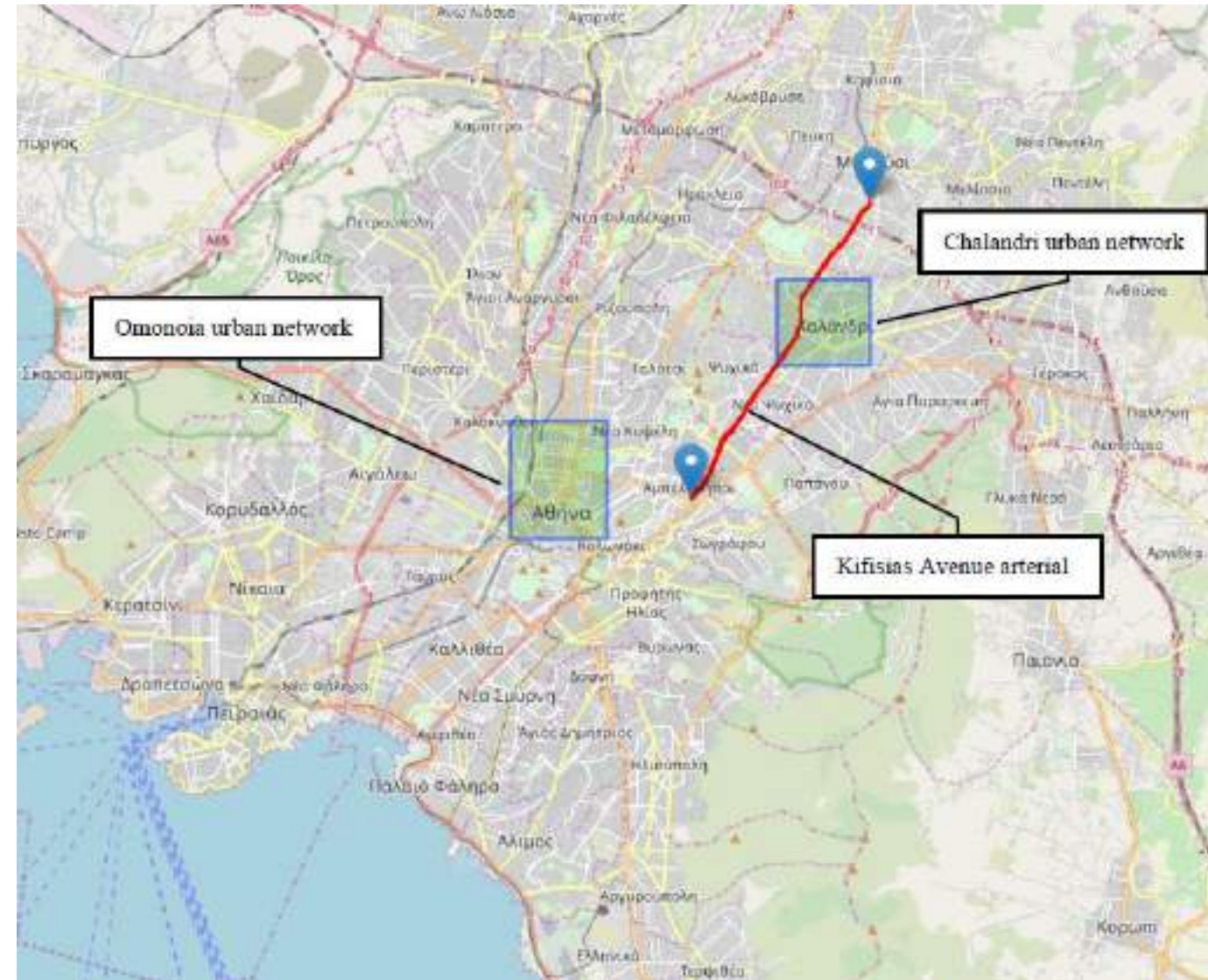
- (i) Χαλάνδρι (δημιουργία μοντέλων ΑΟΔ)
- (ii) Ομόνοια (έλεγχος ακρίβειας-δυνατότητας μεταφοράς μοντέλων ΑΟΔ)

Συλλογή δεδομένων κινητών και γεωμετρίας υψηλής ευκρίνειας

2. Αστική λεωφόρος

Λεωφόρος Κηφισίας (αναλύσεις με επιπλέον χαρακτηριστικά σε ΑΛ)

Συλλογή δεδομένων κινητών, γεωμετρίας και κυκλοφορίας υψηλής ευκρίνειας

Επεξεργασία δεδομένων: Γεωμετρικά χαρακτηριστικά (1/2)

Υπολογισμός γεωμετρίας οδικών τμημάτων από τις συντεταγμένες κόμβων OSM

Μήκος

- Υπολογισμός με βάση τα σύγχρονα γεωειδή/ελλειψοειδή μοντέλα μέσω βιβλιοθηκών
- Άθροισμα μήκους στοιχειωδών τμημάτων (2 κόμβων)

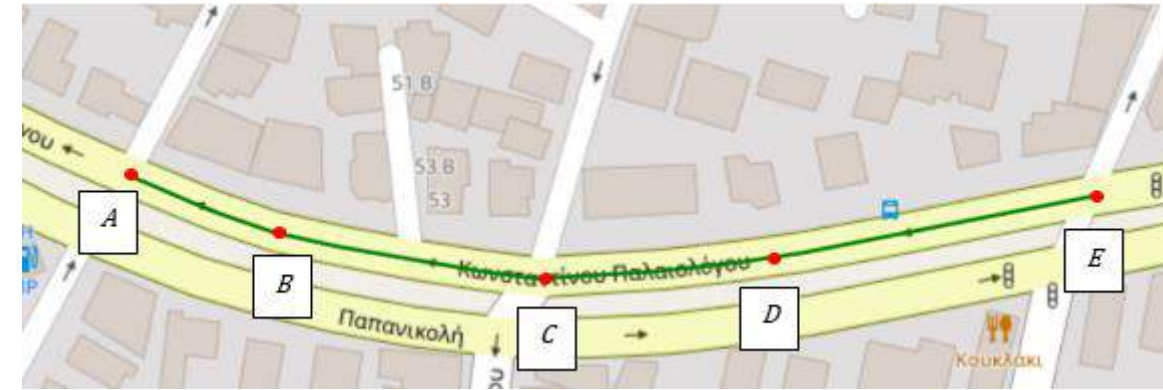
Εντοπισμός κεντροειδών οδικών τμημάτων

Κλίση

- Υπολογισμός στοιχειωδών κλίσεων (2 κόμβων)
- Μέσος όρος τμήματος: σταθμισμένος με το μήκος των τμημάτων

Καμπυλότητα

- Τύπος του Menger ανά τρίγωνο (3 κόμβων)
- Μέσος όρος τμήματος: σταθμισμένος με το μήκος των τμημάτων

Επεξεργασία δεδομένων: Γεωμετρικά χαρακτηριστικά (2/2)

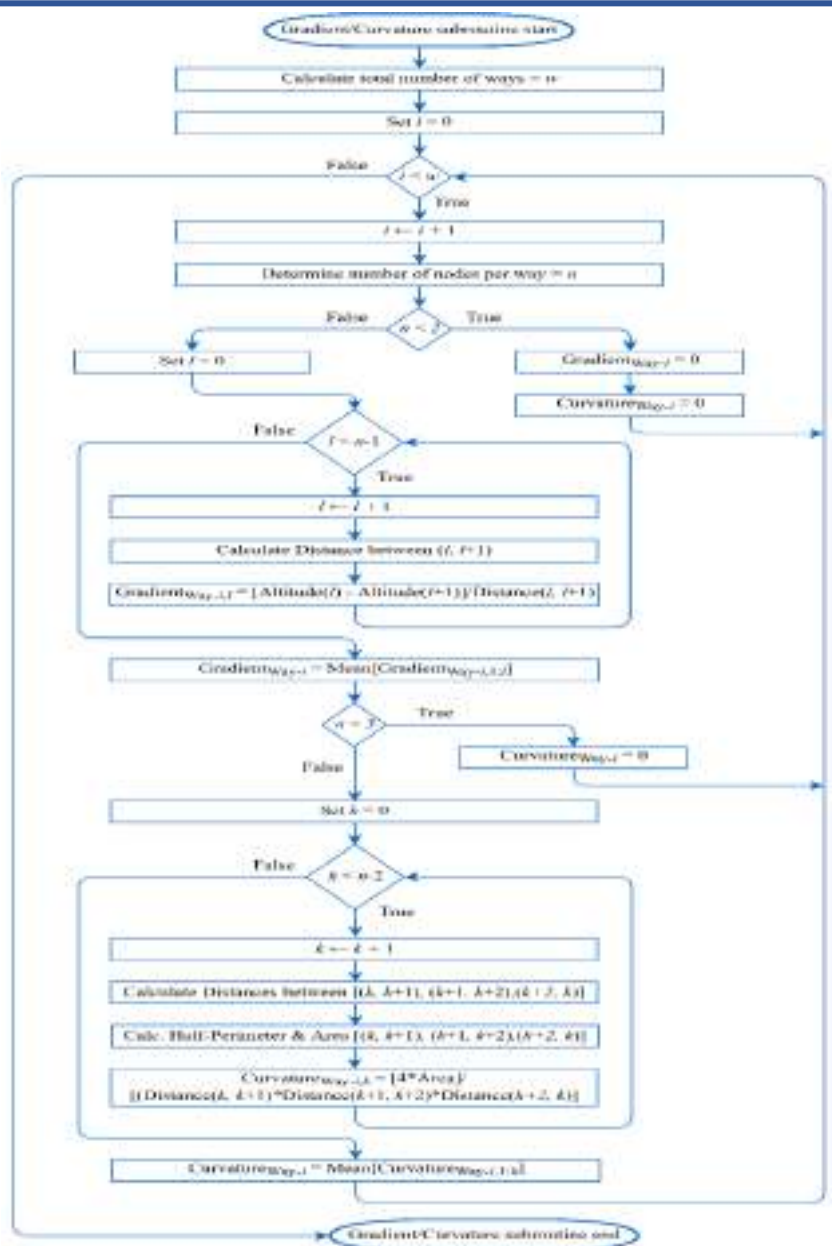
Πολυπλοκότητα γειτονιάς (neighborhood complexity)

- Δείκτης πυκνότητας και πολυπλοκότητας του άμεσου περιβάλλοντος του οδικού τμήματος: (i) στην πραγματικότητα (ii) στον ψηφιακό χάρτη
- Λογάριθμος κόμβων εντός παραθύρου 470m * 470m από το κάθε κεντροειδές οδικού τμήματος

Άντληση επιπλέον χαρακτηριστικών οδικών τμημάτων από το OSM:

1. Ύπαρξη διάβασης πεζών
2. Ύπαρξη σηματοδότη
3. Αριθμός λωρίδων
4. Τύπος οδού (αποκλεισμός πεζοδρόμων – λοιπών επιφανειών χωρίς οχήματα)
5. Αριθμός κατευθύνσεων (μονές ή διπλές οδοί)

Υπολογισμός με πρωτότυπους αλγορίθμους – υπορουτίνες σε R-studio, επαναληπτικές για κάθε οδικό τμήμα

Επεξεργασία δεδομένων: Αντιστοίχιση διαδρομών – χαρτών (1/2)

Αποτύπωση των δεδομένων οδήγησης υπό πραγματικές συνθήκες στους χάρτες (map-matching)

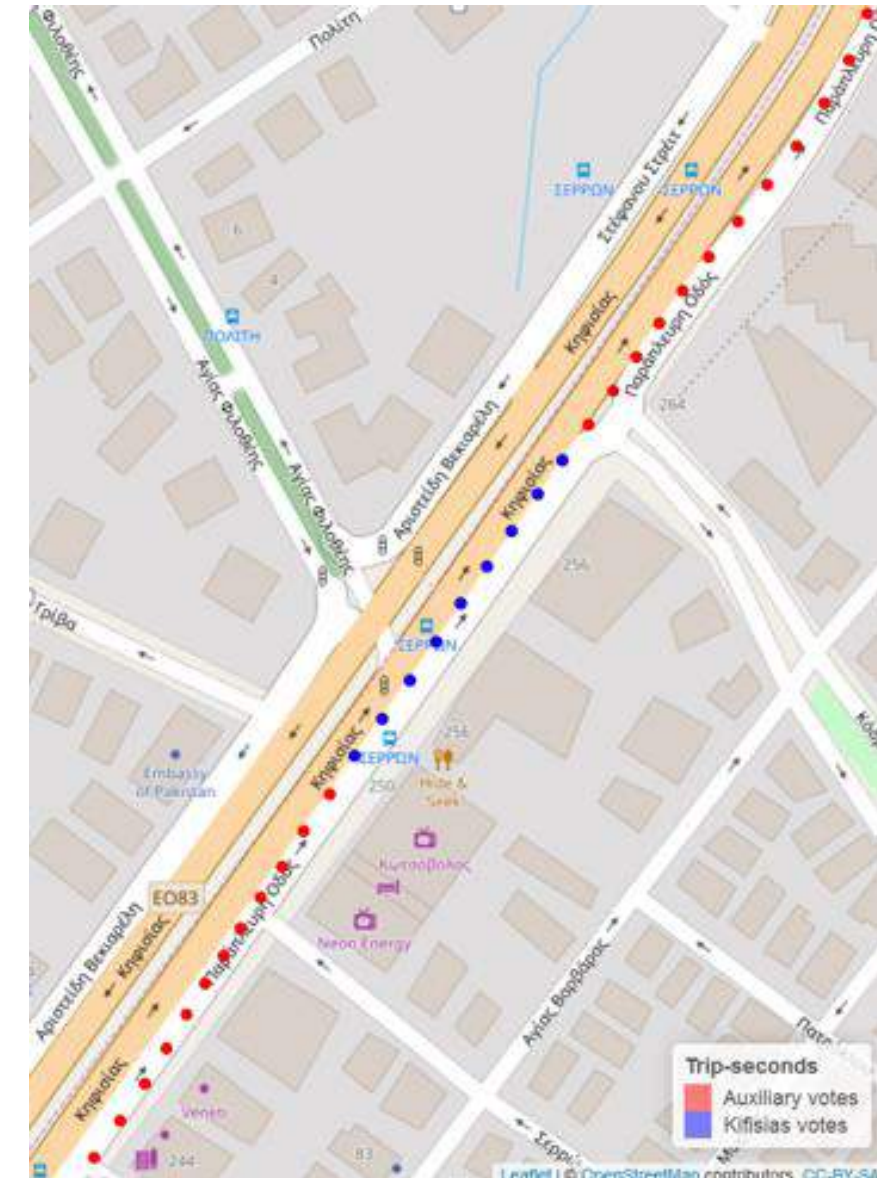
Αντιστοίχιση θέσης GPS σε οδ. τμήμα ανά δευτερόλεπτο

Εντοπισμός:

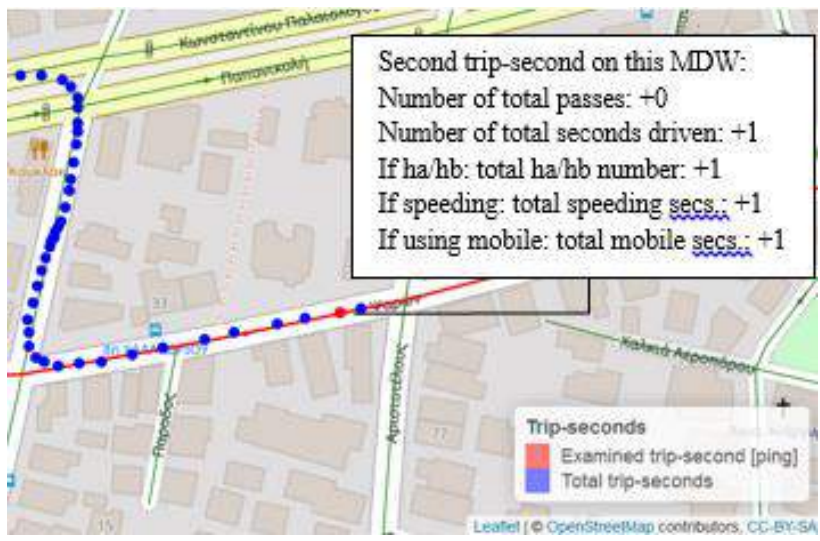
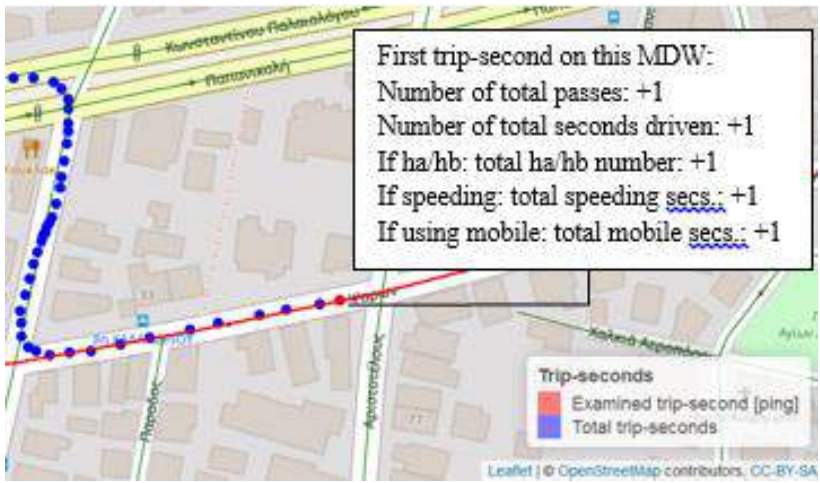
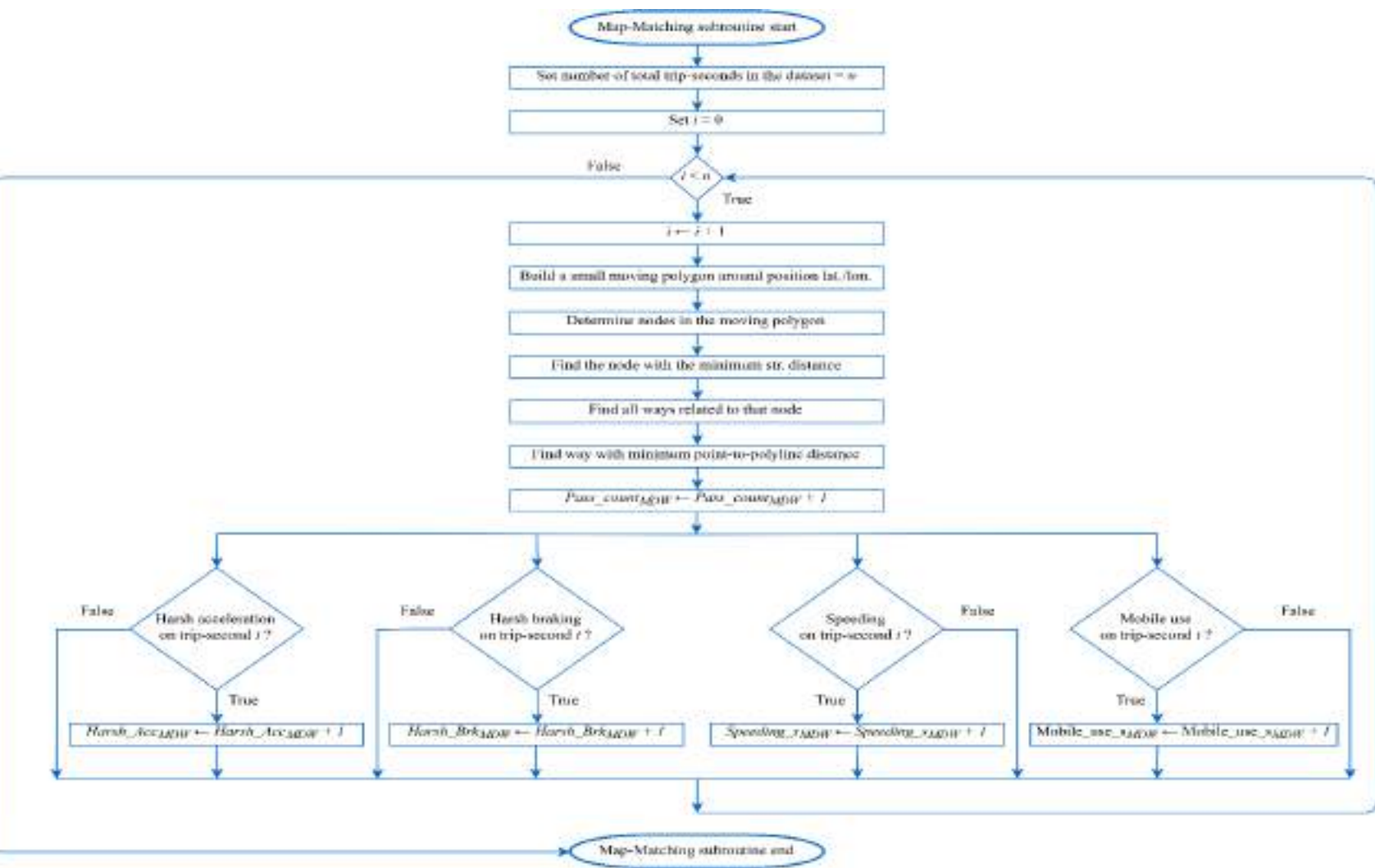
1. Πλησιέστερου κόμβου (αποστάσεις δύο σημείων)
2. Πλησιέστερου τμήματος – MDW (αποστάσεις σημείων και γραμμών)
  - **Κινούμενο πολύγωνο** για τη μείωση υποψήφιων τμημάτων
  - Χρονοβόρα – υπολογιστικά **απαιτητική** διαδικασία
  - Απαραίτητη η **διόρθωση** σε πυκνούς παράλληλους άξονες με ειδική υπορουτίνα **ψηφοφορίας** (vote-count)

Καταγραφή και ανάθεση ανά οδικό τμήμα:

1. Αριθμού διελεύσεων
2. Απότομων επιβραδύνσεων/επιταχύνσεων
3. Δευτερολέπτων υπέρβασης ορίου ταχύτητας
4. Δευτερολέπτων χρήσης κινητού

Επεξεργασία δεδομένων: Αντιστοίχιση διαδρομών – χαρτών (2/2)

Επεξεργασία δεδομένων: Ενσωμάτωση παραμέτρων κυκλοφορίας

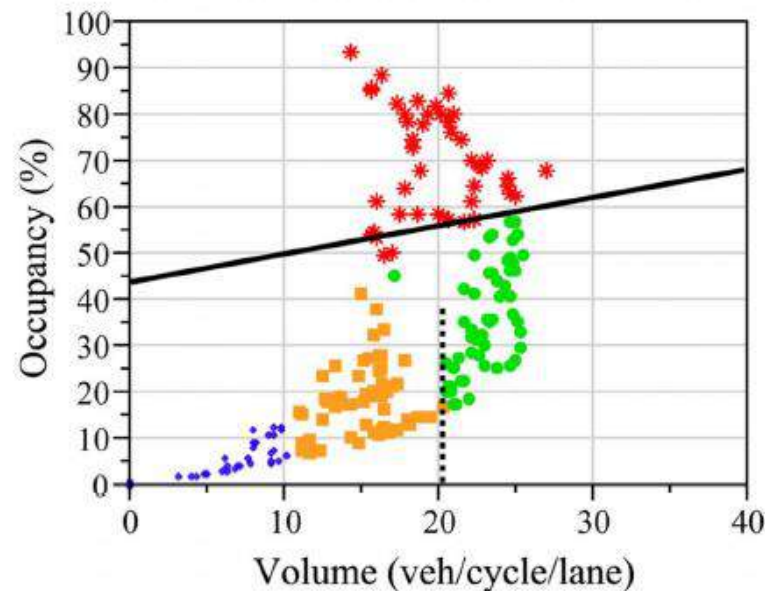
Θεωρία τριών **κυκλοφοριακών καταστάσεων** (ενδ. Kerner, 2012)

1. Ελεύθερη ροή
2. Συγχρονισμένη ροή
3. Κορεσμένη ροή

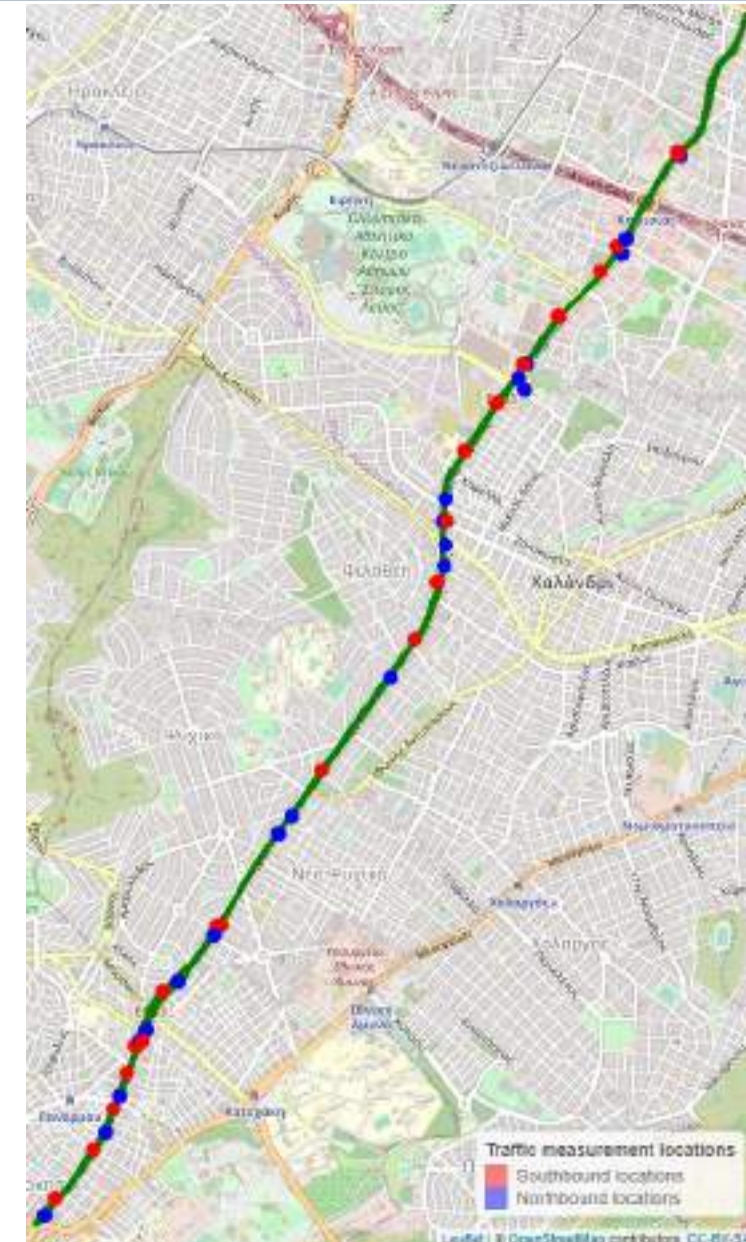
Αντιστοίχιση δεδομένων **οδήγησης** υπό πραγματικές συνθήκες και δεδομένων **κυκλοφορίας** χωρο-χρονικά (κοντινότερη μέτρηση)

Ταξινόμηση δευτερολέπτων διαδρομών και κυκλοφορίας ανά κατάσταση βάσει υφιστάμενων οριακών τιμών (Vlahogianni et al., 2008)

Αντιστοίχιση διαδρομών – χαρτών και δημιουργία χωρικών δεδομένων **ανά κυκλοφοριακή κατάσταση** για κάθε οδικό τμήμα

Πηγή: Vlahogianni et al. (2008)

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Περιγραφή δείγματος (1/2) – Χαλάνδρι

869 οδικά τμήματα (14 πεζόδρομοι αφαιρέθηκαν)
με **4293** κόμβους

- **49** οδικά τμήματα με σηματοδότες
- **80** οδικά τμήματα με διαβάσεις πεζών

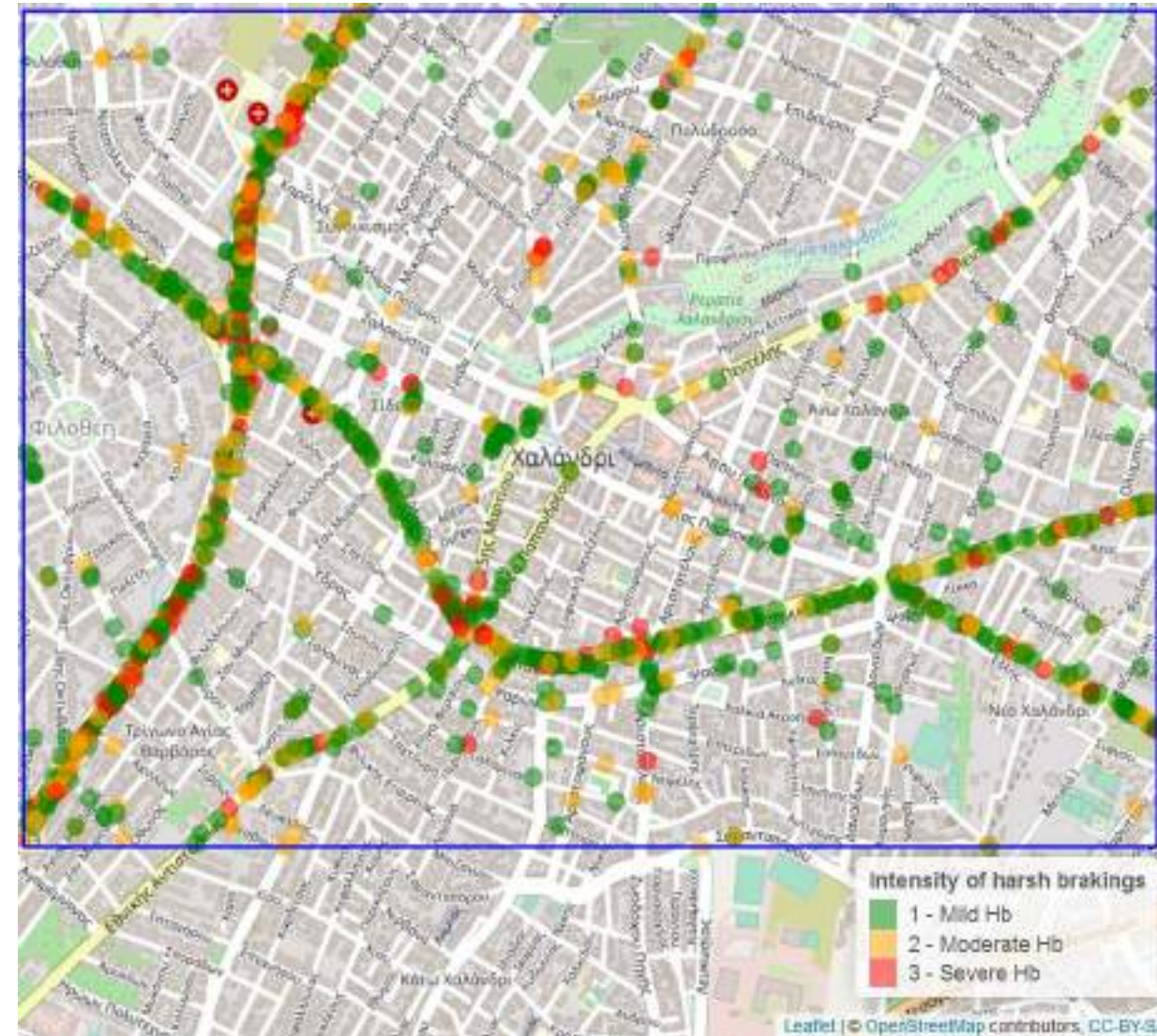
Δεδομένα **οδήγησης** υπό πραγματικές συνθήκες:

- Διαδρομές μεταξύ 01-10-2019 & 29-11-2019 – **2 μήνες**
- **Συνολικά** 3294 διαδρομές από 230 οδηγούς
- 1,000,273 s οδήγησης: μέση **διάρκεια** διαδρομής 304 s
- 1348 απότομες **επιβραδύνσεις**
- 921 απότομες **επιταχύνσεις**

90% των οδικών τμημάτων με **τουλάχιστον 1** διαδρομή

Κατανομές μεταβλητών

- **Θετική** ασυμμετρία (μεγαλύτερες δεξιές ουρές)
- **Υψηλή** κυρτότητα (μη κανονικές κατανομές)

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Περιγραφή δείγματος (2/2) – Ομόνοια

1237 οδικά τμήματα (78 πεζόδρομοι αφαιρέθηκαν)
με **6115** κόμβους

- **319** οδικά τμήματα με σηματοδότες
- **317** οδικά τμήματα με διαβάσεις πεζών

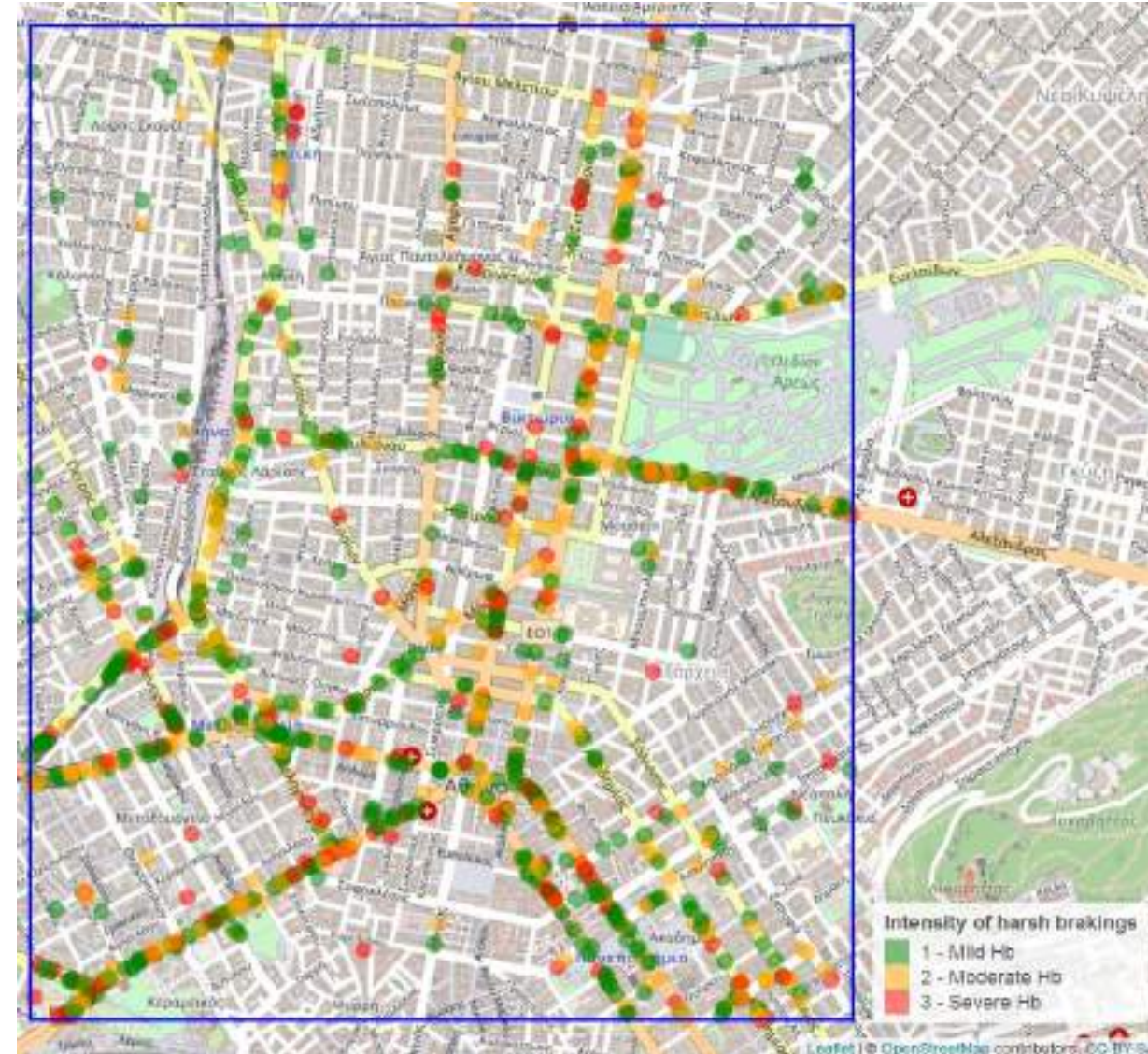
Δεδομένα **οδήγησης** υπό πραγματικές συνθήκες:

- Διαδρομές μεταξύ 01-10-2019 & 29-11-2019 – **2 μήνες**
- **Συνολικά** 2615 διαδρομές από 257 οδηγούς
- 964,693 s οδήγησης: μέση **διάρκεια** διαδρομής 369 s
- 1036 απότομες **επιβραδύνσεις**
- 938 απότομες **επιταχύνσεις**

86% των οδικών τμημάτων με **τουλάχιστον 1** διαδρομή

Κατανομές μεταβλητών

- **Θετική** ασυμμετρία (μεγαλύτερες δεξιές ουρές)
- **Υψηλή** κυρτότητα (μη κανονικές κατανομές)

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Διερευνητικές αναλύσεις (1/2)

Ολικοί και τοπικοί δείκτες Moran (περιοχή Χαλανδρίου)

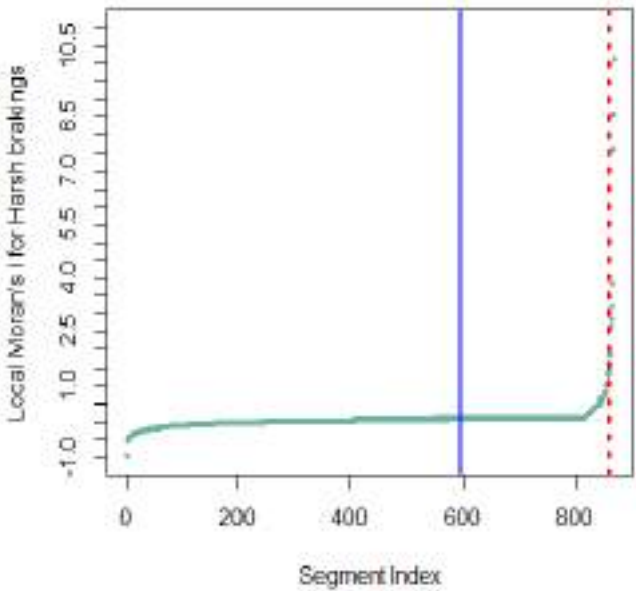
- 1. Στάθμιση με βάση την απόσταση κεντροειδών (DB)
- 2. Στάθμιση με βάση τους κοντινότερους γείτονες (kNN)

Λογικότερη η ερμηνεία των κοντινότερων γειτόνων:

- Τα απότομα συμβάντα επηρεάζονται από το **αμεσότερο οδικό περιβάλλον**
- Εντοπίζεται **θετική χωρική αυτοσυσχέτιση** στις συχνότητες συμβάντων

Δεν εμφανίζονται έντονες **αποκλίσεις** τοπικών Moran's I (εντός 2σ κατά Anselin, 1995)

Αστάθεια του δείκτη: κατάλληλος για αρχικό – διερευνητικό στάδιο

kNN Global Moran's I	Correlation threshold	k	Coefficient value	Expectation	p-value
Απότομες επιβραδύνσεις	0.0	15	0.0806	-0.0012	0.000
Απότομες επιταχύνσεις		39	0.0945	-0.0012	0.000
Απότομες επιβραδύνσεις	0.1	5	0.1421	-0.0012	0.000
Απότομες επιταχύνσεις		5	0.2206	-0.0012	0.000

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Διερευνητικές αναλύσεις (2/2)

Βαριογράμματα ημιδιακύμανσης ανά γεωγραφικό άξονα [B-N, A-Δ]

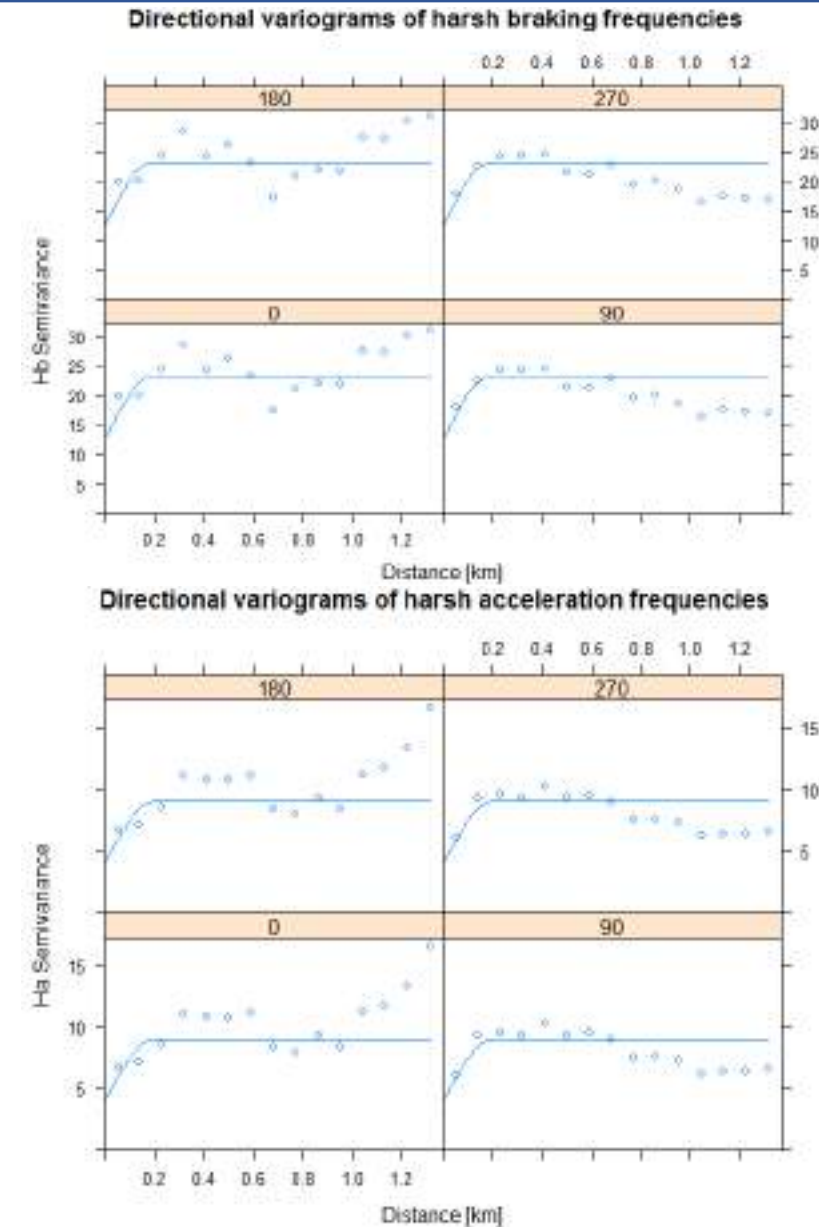
Τα **σφαιρικά θεωρητικά βαριογράμματα** περιγράφουν βέλτιστα τις συχνότητες συμβάντων ανά οδικό τμήμα

Η κύρια χωρική αυτοσυσχέτιση εντοπίζεται:

- Εντός **190 m** από κεντροειδή οδ. τμημάτων για απότομες επιβραδύνσεις
- Εντός **200 m** από κεντροειδή οδ. τμημάτων για απότομες επιταχύνσεις

Σε μεγάλα θεωρητικά δείγματα οδικών τμημάτων τα συμβάντα αναμένονται να έχουν:

- Μέσο όρο **4.83** και πλειοψηφία εντός του διαστήματος [0.00, 9.65] για απότομες επιβραδύνσεις
- Μέσο όρο **3.00** και πλειοψηφία εντός του διαστήματος [0.00, 6.00] για απότομες επιταχύνσεις
- Γεωγραφική **ανισοτροπία** στον άξονα B-N σε αντίθεση με τον άξονα A-Δ
- Μερική γεωγραφική **κυκλικότητα** (μοτίβο κύματος) στον άξονα B-N

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Αναλύσεις απότομων επιβραδύνσεων

Θετική συσχέτιση:

Μήκος τμήματος
Αριθμός διελεύσεων

Αρνητική συσχέτιση:

Κλίση
Πολυπλοκότητα γειτονιάς
Τύπος οδού [Οικιστική]

Οριακά θετική συσχέτιση:

Τύπος οδού [Δευτερεύουσα]
Υπαρξη διάβασης πεζών
Υπαρξη σηματοδότη

Οριακά αρνητική συσχέτιση:

Τύπος οδού [Τριτεύουσα]

Ανεξάρτητες μεταβλητές	GWPR	CAR	RCV XGBoost	SPCV XGBoost
	Coefficients	Mean posterior values	Gain values	Gain values
Σταθερά	0.4636	-1.4134	N/A	N/A
Κλίση	-2.4864	-9.7538	0.0806	0.0860
Καμπυλότητα	—	—	0.0444	0.0626
Πολυπλοκότητα γειτονιάς	-0.2919	-0.1787	0.0344	0.0684
Μήκος οδικού τμήματος	0.0039	0.0075	0.1436	0.1400
Αριθμός διελεύσεων	0.0040	0.0086	0.6788	0.6271
Υπαρξη σηματοδότη: Ναι [Κατ. Αναφ.: όχι]	0.2563	-0.0902	0.0037	0.0010
Υπαρξη διάβασης πεζών: Ναι [Κατ. Αναφ.: όχι]	-0.1463	0.3820	0.0024	0.0024
Αριθμός λωρίδων: 2 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	-0.2435	-0.1713	0.0072	0.0048
Αριθμός λωρίδων: 3 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	0.3669	-0.5719		
Αριθμός λωρίδων: 4 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	0.3578	1.9169		
Τύπος οδού: δευτερεύουσα [Κατ. Αναφ.: Κύρια]	1.0520	-0.1094	0.0049	0.0078
Τύπος οδού: τριτεύουσα [Κατ. Αναφ.: Κύρια]	-0.0070	-1.6389		
Τύπος οδού: οικιστική [Κατ. Αναφ.: Κύρια]	-1.0084	-2.5578		
$\sigma(\varphi^2)$ [Χωρικά δομημένοι όροι]	N/A	700.3172	N/A	N/A
$\sigma(\theta^2)$ [Χωρικά μη δομημένοι όροι]	N/A	2.3455	N/A	N/A
Δείκτες επίδοσης				
RMSE	3.2954	1.2830	1.4215	1.8293
MAE	1.3048	0.4115	0.4971	0.4994
RMSLE	0.5569	0.1727	0.3140	0.2390
CA	80.90%	96.32%	90.56%	91.71%

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Προβλέψεις απότομων επιβραδύνσεων

Προβλέψεις στα χωρικά δεδομένα της Ομόνοιας

1. Γεωγραφικά Σταθμισμένη Παλινδρόμηση (GWPR)

- Δεν μεταφέρονται οι τοπικές-χωρικές διακυμάνσεις των συντελεστών
- Προβλέψεις με την καθολική παλινδρόμηση Poisson

2. Μπεϋζιανή Χωρική Αυτοπαλινδρόμηση (CAR)

- Δεν μεταφέρονται οι μη-δομημένοι ή οι χωρικά δομημένοι όροι
- Προβλέψεις με νέα Μπεϋζιανή παλινδρόμηση Poisson

3. Ραγδαία Βελτιστοποίηση Συναρτήσεων Απωλειών (XGBoost)

- **Απρόσκοπτη** μεταφορά των κανόνων μηχανικής μάθησης τόσο στην τυχαία επικύρωση (RCV) όσο και στη χωρική επικύρωση (SPCV)

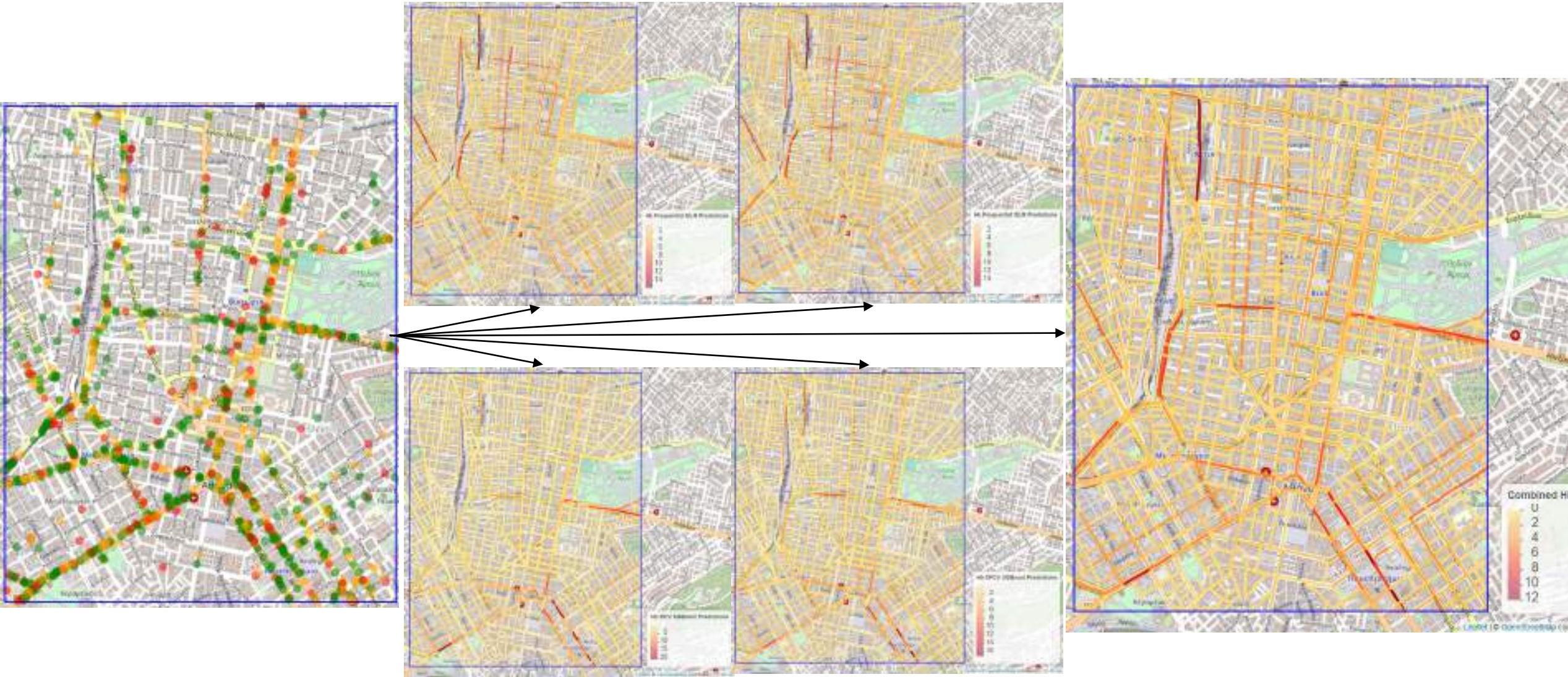
Δείκτες επίδοσης	GWPR global Poisson	Bayesian Poisson	RCV XGBoost	SPCV XGBoost	Combined Average
RMSE	1.9792	1.9804	1.9834	1.8418	1.6114
MAE	1.0265	1.0290	0.8415	0.7542	0.6645
RMSLE	0.5508	0.5520	0.5484	0.5189	0.4514
CA	82.64%	82.74%	83.40%	85.27%	87.55%

Η μέθοδος SPCV XGBoost έχει την **καλύτερη απόδοση** μεμονωμένα

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Συνδυασμός προβλέψεων επιβραδύνσεων

Τα μοντέλα αλληλοσυμπληρώνονται και καλύπτουν τις αδυναμίες τους, δημιουργώντας μια **πληρέστερη** εικόνα

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Αναλύσεις απότομων επιταχύνσεων

Θετική συσχέτιση:
Μήκος τμήματος
Αριθμός διελεύσεων
Καμπυλότητα
Τύπος οδού [Δευτερεύουσα]
Τύπος οδού [Τριτεύουσα]
Υπαρξη σηματοδότη

Αρνητική συσχέτιση:
Τύπος οδού [Οικιστική]

Οριακά θετική συσχέτιση:
Υπαρξη διάβασης πεζών

Οριακά αρνητική συσχέτιση:
Πολυπλοκότητα γειτονιάς

Ανεξάρτητες μεταβλητές	GWPR	CAR	RCV XGBoost	SPCV XGBoost
	Coefficients	Mean posterior values	Gain values	Gain values
Σταθερά	-1.4230	-1.2399	N/A	N/A
Κλίση	—	—	0.0588	0.0189
Καμπυλότητα	9.0471	6.3926	0.0323	0.0309
Πολυπλοκότητα γειτονιάς	—	-0.2308	0.0532	0.0355
Μήκος οδικού τμήματος	0.0030	0.0038	0.1058	0.0766
Αριθμός διελεύσεων	0.0042	0.0071	0.7184	0.8253
Υπαρξη σηματοδότη: Ναι [Κατ. Αναφ.: όχι]	0.3791	0.1147	0.0069	0.0026
Υπαρξη διάβασης πεζών: Ναι [Κατ. Αναφ.: όχι]	—	0.4554	0.0045	0.0011
Αριθμός λωρίδων: 2 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	0.0794	-0.0134	0.0033	0.0027
Αριθμός λωρίδων: 3 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	0.4741	-0.1702		
Αριθμός λωρίδων: 4 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	0.3828	0.4380		
Τύπος οδού: δευτερεύουσα [Κατ. Αναφ.: Κύρια]	0.7323	0.7202	0.0109	0.0065
Τύπος οδού: τριτεύουσα [Κατ. Αναφ.: Κύρια]	0.3720	0.3610		
Τύπος οδού: οικιστική [Κατ. Αναφ.: Κύρια]	-0.6642	-0.6715		
$\sigma(\varphi^2)$ [Χωρικά δομημένοι όροι]	N/A	255.3276	N/A	N/A
$\sigma(\theta^2)$ [Χωρικά μη δομημένοι όροι]	N/A	0.2827	N/A	N/A
Δείκτες επίδοσης				
RMSE	2.0861	0.7961	0.9128	1.1327
MAE	0.9125	0.4111	0.3728	0.4891
RMSLE	0.4704	0.2512	0.3000	0.3504
CA	84.69%	95.74%	93.32%	89.87%

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Συνδυασμός προβλέψεων επιταχύνσεων

Δείκτες επίδοσης	GWPR global Poisson	Bayesian Poisson	RCV XGBoost	SPCV XGBoost	Combined Average
RMSE	1.6836	1.6841	1.9834	1.6250	1.5010
MAE	0.8721	0.8700	0.8415	0.7064	0.6903
RMSLE	0.5082	0.5071	0.5484	0.4791	0.4316
CA	87.71%	87.62%	83.40%	87.42%	89.09%

Αστικά Οδικά Δίκτυα: Κύρια αποτελέσματα

- Οι χωρικές αναλύσεις συχνότητων απότομων επιβραδύνσεων και επιταχύνσεων είναι εφικτές με τις μεθοδολογίες GWPR, CAR, RCV XGBoost και SPCV XGBoost
- Πολύ καλή προσαρμογή των μοντέλων στα δεδομένα της περιοχής υπολογισμού (Χαλάνδρι) και ακριβείς προβλέψεις στην περιοχή ελέγχου (Ομόνοια)
- Οι παράμετροι έκθεσης στον κίνδυνο (μήκος οδικού τμήματος και πλήθος διελεύσεων) ασκούν σταθερά θετική επιρροή στις συχνότητες απότομων επιβραδύνσεων και επιταχύνσεων
- Η ύπαρξη διαβάσεων πεζών και σηματοδοτών επηρεάζουν κατά κανόνα θετικά τις συχνότητες απότομων επιβραδύνσεων και επιταχύνσεων
- Η κλίση και η πολυπλοκότητα γειτονιάς είναι αρνητικά συσχετισμένες με τη συχνότητα απότομων επιβραδύνσεων
- Η καμπυλότητα είναι θετικά συσχετισμένη με τη συχνότητα απότομων επιταχύνσεων
- Ο τύπος οδού και ο αριθμός λωρίδων είναι μεταβλητές με μη ξεκάθαρη επιρροή: Ωστόσο παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για τον υπολογισμό των χωρικών όρων/διαχωρισμών δένδρων

Αστική Λεωφόρος: Περιγραφή δείγματος – Λ. Κηφισίας (1/2)

152 οδικά τμήματα με **658** κόμβους

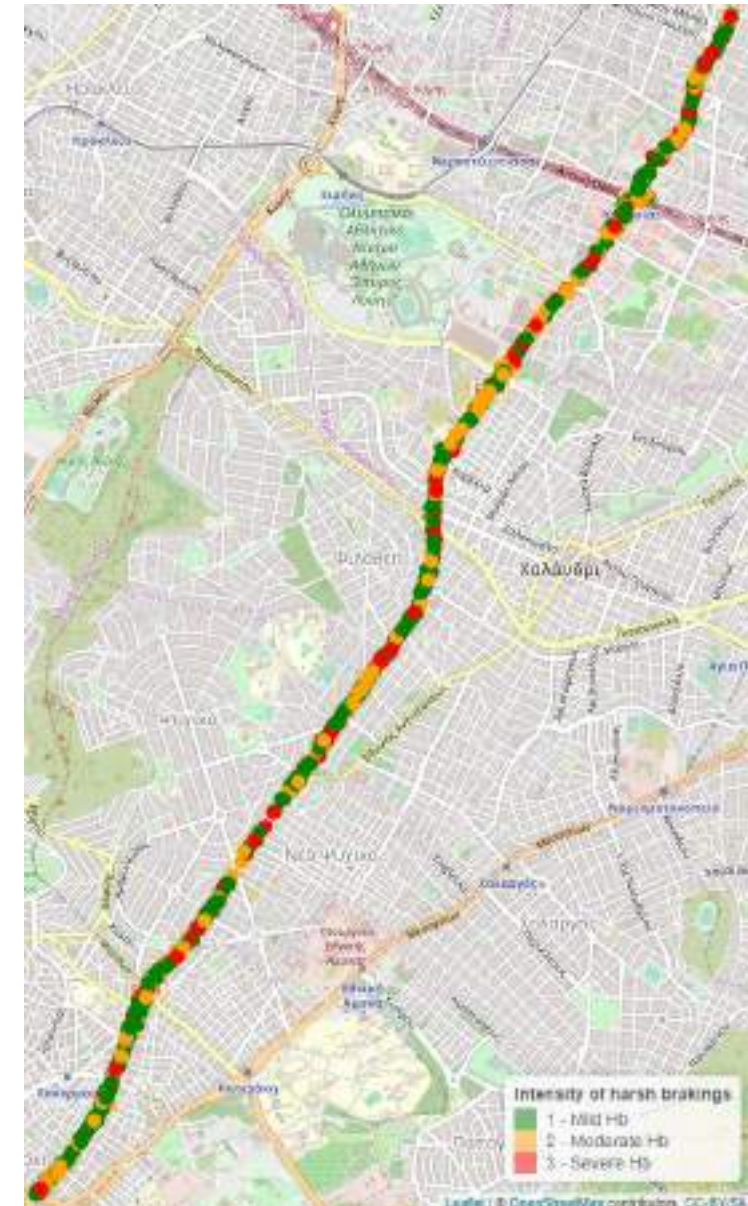
- **15** οδικά τμήματα με σηματοδότες
- **21** οδικά τμήματα με διαβάσεις πεζών

Δεδομένα **οδήγησης** υπό πραγματικές συνθήκες:

- Διαδρομές μεταξύ 01-09-2019 & 29-11-2019 – **3 μήνες**
- **Συνολικά** 8756 διαδρομές από 314 οδηγούς
- 930,346 s οδήγησης: μέση **διάρκεια** διαδρομής 221 s
- 1543 απότομες **επιβραδύνσεις**
- 1033 απότομες **επιταχύνσεις**

Κατανομές μεταβλητών

- **Κυρίως θετική** ασυμμετρία (μεγαλύτερες δεξιές ουρές)
- **Υψηλή** κυρτότητα (μήκος/πολυπλοκότητα γειτονιάς) και **χαμηλή** κυρτότητα (κλίση/καμπυλότητα) – **μη κανονικές** κατανομές

Αστική Λεωφόρος: Περιγραφή δείγματος – Λ. Κηφισίας (2/2)

Ταξινόμηση δευτερολέπτων διαδρομών και κυκλοφορίας ανά **κυκλοφοριακή κατάσταση**

Τουλάχιστον 1 διαδρομή:

- 100% των οδικών τμημάτων σε συνθήκες ελεύθερης ροής
- 94.74% των οδικών τμημάτων σε συνθήκες συγχρονισμένης ροής
- 95.39% των οδικών τμημάτων σε συνθήκες κορεσμένης ροής

Συνθήκες ελεύθερης ροής

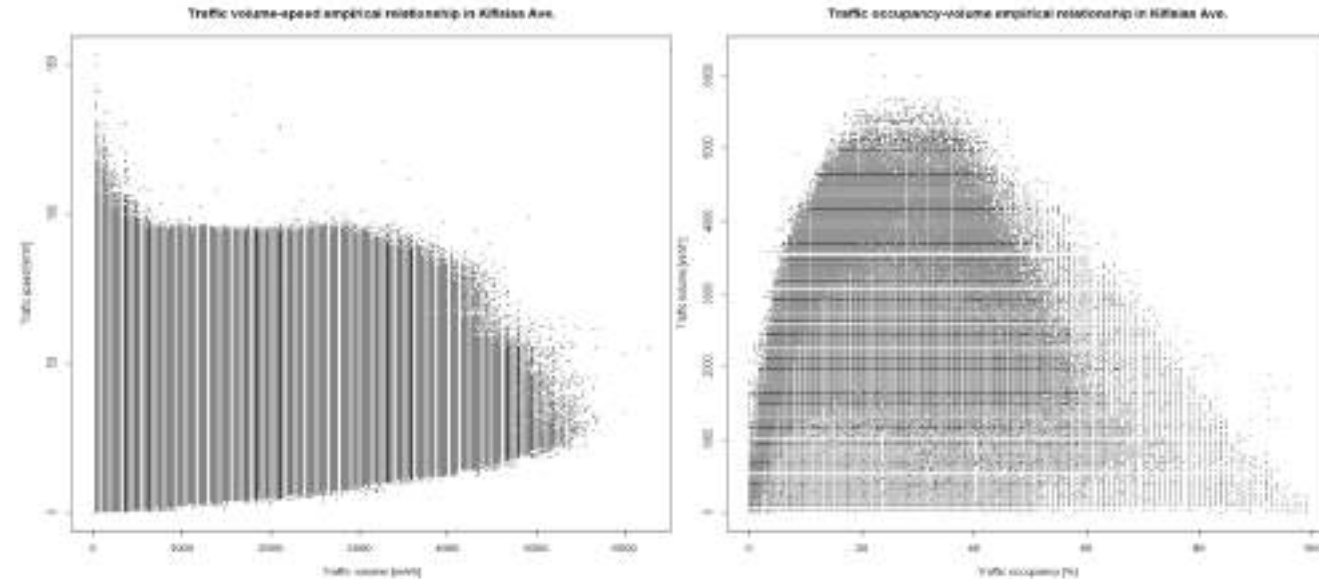
- 563 απότομες επιβραδύνσεις & 363 απότομες επιταχύνσεις

Συνθήκες συγχρονισμένης ροής

- 215 απότομες επιβραδύνσεις & 142 απότομες επιταχύνσεις

Συνθήκες κορεσμένης ροής

- 10 απότομες επιβραδύνσεις & 4 απότομες επιταχύνσεις
- Δεν πραγματοποιείται επαρκής αριθμός συμβάντων για αναλύσεις

Αστική Λεωφόρος: Διερευνητικές αναλύσεις (1/2)

Ολικοί και τοπικοί δείκτες Moran

- 1. Στάθμιση με βάση την απόσταση κεντροειδών (DB)
- 2. Στάθμιση με βάση τους κοντινότερους γείτονες (kNN)

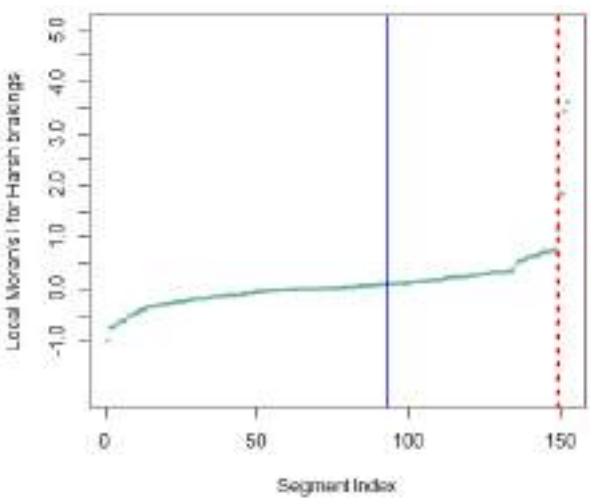
kNN Global Moran's I	Correlation threshold	k	Coefficient value	Expectation	p-value
Απότομες επιβραδύνσεις	0.0	5	0.0913	-0.0066	0.0389
Απότομες επιταχύνσεις		9	0.1261	-0.0066	0.0002

Για την εύρεση του αριθμού κοντινότερων γειτόνων:

- Γρήγορη μείωση των χωρικών συσχετίσεων σε αρνητικές τιμές λόγω της γραμμικότητας της περιοχής έρευνας (λιγότερα γειτονικά τμήματα)
- Εντοπίζεται θετική χωρική αυτοσυσχέτιση στις συχνότερες συμβάντων

Δεν εμφανίζονται έντονες αποκλίσεις τοπικών Moran's I (εντός 2σ κατά Anselin, 1995)

Αστάθεια του δείκτη: κατάλληλος για αρχικό – διερευνητικό στάδιο

Αστική Λεωφόρος: Διερευνητικές αναλύσεις (2/2)

Ενιαία βαριογράμματα ημιδιακύμανσης

Τα εκθετικά θεωρητικά βαριογράμματα περιγράφουν βέλτιστα τις συχνότητες συμβάντων ανά οδικό τμήμα

Η κύρια χωρική αυτοσυσχέτιση εντοπίζεται:

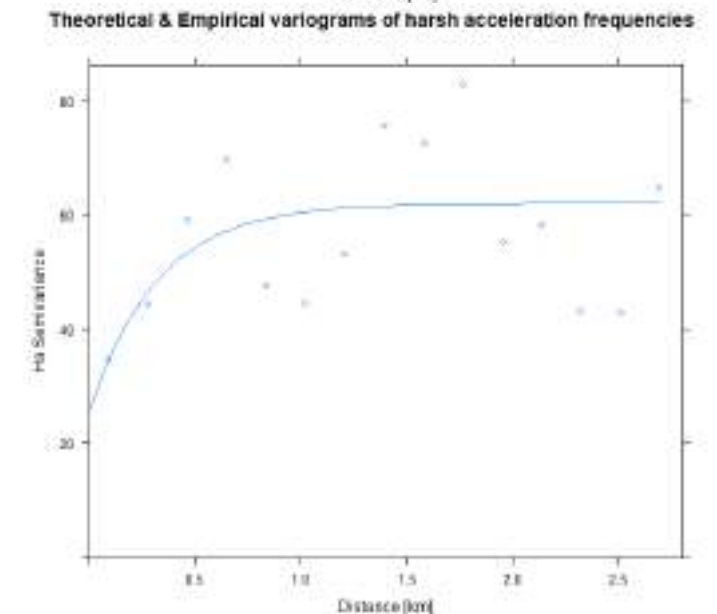
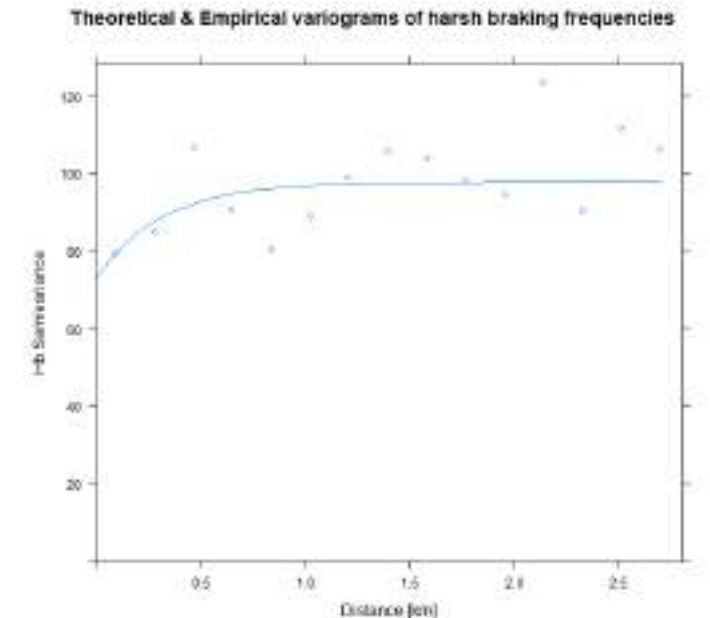
- Εντός **310 m** από κεντροειδή οδ. τμημάτων για απότομες επιβραδύνσεις
- Εντός **320 m** από κεντροειδή οδ. τμημάτων για απότομες επιταχύνσεις

Σε μεγάλα θεωρητικά δείγματα οδικών τμημάτων αστικών λεωφόρων τα συμβάντα αναμένονται να έχουν:

- Μέσο όρο **9.89** και πλειοψηφία εντός του διαστήματος $[0.00, 19.78]$ για απότομες επιβραδύνσεις
- Μέσο όρο **7.88** και πλειοψηφία εντός του διαστήματος $[0.00, 15.75]$ για απότομες επιταχύνσεις

Επιπλέον παρατηρούνται:

- Μεγαλύτερη **αστάθεια** βαριογραμμάτων σε σχέση με τα αστικά οδικά δίκτυα
- Μερική γεωγραφική **κυκλικότητα** (μοτίβο κύματος), η οποία δηλώνει μοτίβα **επαναληπτικότητας** στα δεδομένα

Αστική Λεωφόρος: Απότομες επιβραδύνσεις σε ελεύθερη ροή

Θετική συσχέτιση:
Μήκος τμήματος
Αριθμός διελεύσεων
Δευτερόλεπτα χρήσης κινητού
Διαφορά ταχύτητας οδηγού – κυκλ.

Οριακά θετική συσχέτιση:
Κατάληψη οδού

Οριακά αρνητική συσχέτιση:
Κατεύθυνση οδού [Νότος]
Στιγμιαίος κυκλοφοριακός φόρτος

Ανεξάρτητες μεταβλητές	GWPR	CAR	RCV XGBoost	SPCV XGBoost
	Coefficients	Mean posterior values	Gain values	Gain values
Σταθερά	-0.2544	-0.4664	N/A	N/A
Κλίση	-1.1013	—	0.0642	0.0408
Καμπυλότητα	—	—	0.0208	0.0183
Μήκος οδικού τμήματος	0.0033	0.0031	0.0454	0.0572
Αριθμός διελεύσεων	0.0023	0.0027	0.0577	0.0364
Δευτερόλεπτα υπέρβασης ορίου ταχύτητας	—	—	0.1374	0.0330
Δευτερόλεπτα χρήσης κινητού	0.0022	0.0042	0.4583	0.5496
Διαφορά ταχύτητας	0.0385	0.0318	0.0755	0.0548
Στιγμιαίος κυκλοφοριακός φόρτος	-0.1640	-0.0417	0.0328	0.0469
Κατάληψη οδού	0.0595	—	0.0370	0.0310
Μέση ταχύτητα οδηγού	—	—	0.0387	0.0687
Μέση ταχύτητα κυκλοφορίας	—	—	0.0115	0.0493
Αριθμός λωρίδων	—	—	0.0013	0.0027
Κατεύθυνση: Νότια [Κατ. Αναφ.: Κατεύθυνση: Βόρεια]	-0.2611	-0.2746	0.0195	0.0067
Υπαρξη διάβασης πεζών	—	—	—	0.0025
Υπαρξη σηματοδότη	—	—	—	0.0021
$\sigma(\varphi^2)$ [Χωρικά δομημένοι όροι]	N/A	0.0662	N/A	N/A
$\sigma(\theta^2)$ [Χωρικά μη δομημένοι όροι]	N/A	0.3796	N/A	N/A
Δείκτες επίδοσης				
RMSE	2.8905	1.1052	0.4730	0.4730
MAE	2.0705	0.9002	0.1579	0.1316
RMSLE	0.6046	0.3565	0.0579	0.2105
CA	56.58%	84.22%	98.03%	99.34%

Αστική Λεωφόρος: Απότομες επιβραδύνσεις σε συγχρονισμένη ροή

Θετική συσχέτιση:
Μήκος τμήματος
Αριθμός διελεύσεων
Δευτερόλεπτα χρήσης κινητού
Κατάληψη οδού

Ανεξάρτητες μεταβλητές	GWPR	CAR	RCV XGBoost	SPCV XGBoost
	Coefficients	Mean posterior values	Gain values	Gain values
Σταθερά	-2.1012	-2.4520	N/A	N/A
Κλίση	—	1.0782	0.0491	0.0638
Καμπυλότητα	71.643	6.6068	0.0084	0.0269
Μήκος οδικού τμήματος	0.0024	0.0019	0.0282	0.0533
Αριθμός διελεύσεων	0.0059	0.0057	0.0833	0.4146
Δευτερόλεπτα υπέρβασης ορίου ταχύτητας	—	0.0020	0.0810	0.0781
Δευτερόλεπτα χρήσης κινητού	0.0113	0.0134	0.6446	0.2250
Διαφορά ταχύτητας	—	—	0.0167	0.0231
Στιγμιαίος κυκλοφοριακός φόρτος	—	-0.0195	0.0298	0.0266
Ωριαίος κυκλοφοριακός φόρτος	-0.0002	—	—	—
Κατάληψη οδού	0.0495	0.0371	0.0216	0.0172
Μέση ταχύτητα οδηγού	—	—	0.0219	0.0610
Μέση ταχύτητα κυκλοφορίας	—	—	0.0092	—
Αριθμός λωρίδων: 2 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	—	0.2878	—	—
Αριθμός λωρίδων: 3 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	—	-0.0207		
Αριθμός λωρίδων: 4 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	—	-1.9839		
Κατεύθυνση: Νότια [Κατ. Αναφ.: Κατεύθυνση: Βόρεια]	—	0.0119	0.0060	0.0095
Ύπαρξη διάβασης πεζών	—	—	—	0.0006
Ύπαρξη σηματοδότη	—	—	0.0000	0.0002
$\sigma(\varphi^2)$ [Χωρικά δομημένοι όροι]	N/A	0.0309	N/A	N/A
$\sigma(\theta^2)$ [Χωρικά μη δομημένοι όροι]	N/A	0.3916	N/A	N/A
Δείκτες επίδοσης				
RMSE	1.6733	0.7472	0.2433	0.3441
MAE	0.9404	0.5206	0.0461	0.0472
RMSLE	0.4306	0.2971	0.0268	0.0921
CA	83.55%	90.79%	99.34%	98.68%

Αστική Λεωφόρος: Απότομες επιταχύνσεις σε ελεύθερη ροή

Θετική συσχέτιση:

Αριθμός διελεύσεων
Δευτερόλεπτα χρήσης κινητού
Διαφορά ταχύτητας οδηγού – κυκλ.
Κατάληψη οδού

Αρνητική συσχέτιση:

Δευτερόλεπτα υπέρβασης ορίου ταχ.

Οριακά θετική συσχέτιση:

Μήκος τμήματος

Οριακά αρνητική συσχέτιση:

Κατεύθυνση οδού [Νότος]

Ανεξάρτητες μεταβλητές	GWPR	CAR	RCV XGBoost	SPCV XGBoost
	Coefficients	Mean posterior values	Gain values	Gain values
Σταθερά	-0.2237	-1.0912	N/A	N/A
Κλίση	—	1.2874	0.0573	0.0756
Καμπυλότητα	—	—	0.0337	0.0413
Μήκος οδικού τμήματος	0.0017	0.0011	0.0831	0.0759
Αριθμός διελεύσεων	0.0032	0.0022	0.1097	0.1183
Δευτερόλεπτα υπέρβασης ορίου ταχύτητας	-0.0011	-0.0012	0.0711	0.0631
Δευτερόλεπτα χρήσης κινητού	0.0027	0.0047	0.2865	0.2212
Διαφορά ταχύτητας	0.0528	0.0323	—	0.0749
Στιγμιαίος κυκλοφοριακός φόρτος	—	—	0.0795	0.1281
Κατάληψη οδού	0.0258	0.0328	0.0500	0.0656
Μέση ταχύτητα οδηγού	—	—	0.1457	0.1136
Μέση ταχύτητα κυκλοφορίας	-0.0240	—	0.0585	—
Αριθμός λωρίδων	—	—	0.0148	0.0092
Κατεύθυνση: Νότια [Κατ. Αναφ.: Κατεύθυνση: Βόρεια]	-0.2434	-0.2327	0.0001	0.0021
Ύπαρξη διάβασης πεζών	—	—	—	0.0056
Ύπαρξη σηματοδότη	—	—	0.0100	0.0058
$\sigma(\varphi^2)$ [Χωρικά δομημένοι όροι]	N/A	0.5614	N/A	N/A
$\sigma(\theta^2)$ [Χωρικά μη δομημένοι όροι]	N/A	0.3253	N/A	N/A
Δείκτες επίδοσης				
RMSE	2.2817	1.0912	0.3974	0.3536
MAE	1.5816	0.8612	0.1316	0.1118
RMSLE	0.6305	0.4286	0.0776	0.0507
CA	63.16%	86.18%	98.68%	99.34%

Αστική Λεωφόρος: Απότομες επιταχύνσεις σε συγχρονισμένη ροή

Θετική συσχέτιση:
Αριθμός διελεύσεων
Δευτερόλεπτα χρήσης κινητού

Οριακά θετική συσχέτιση:
Κυκλοφοριακός φόρτος
(ωριαίος ή στιγμιαίος)

Ανεξάρτητες μεταβλητές	GWPR	CAR	RCV XGBoost	SPCV XGBoost
	Coefficients	Mean posterior values	Gain values	Gain values
Σταθερά	-1.2573	-2.9399	N/A	N/A
Κλίση	—	1.7464	0.0243	0.0258
Καμπυλότητα	—	—	0.0183	0.0180
Μήκος οδικού τμήματος	—	-0.0005	0.0240	0.0259
Αριθμός διελεύσεων	0.0035	0.0065	0.2169	0.5617
Δευτερόλεπτα υπέρβασης ορίου ταχύτητας	—	-0.0039	0.0017	0.0071
Δευτερόλεπτα χρήσης κινητού	0.0148	0.0159	0.5723	0.2209
Διαφορά ταχύτητας	—	—	0.0332	0.0144
Στιγμιαίος κυκλοφοριακός φόρτος	—	—	0.0032	0.022
Ωριαίος κυκλοφοριακός φόρτος	0.0003	0.0008	—	—
Κατάληψη οδού	—	0.0237	0.0457	0.0407
Μέση ταχύτητα οδηγού	—	-0.0224	0.0604	0.0568
Μέση ταχύτητα κυκλοφορίας	-0.0240	—	—	—
Αριθμός λωρίδων: 2 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	—	-1.0085	—	—
Αριθμός λωρίδων: 3 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	—	-1.8321		
Αριθμός λωρίδων: 4 [Κατ. Αναφ.: Αριθμός λωρίδων: 1]	—	-2.8837		
Κατεύθυνση: Νότια [Κατ. Αναφ.: Κατεύθυνση: Βόρεια]	0.4721	0.2981	—	0.0067
$\sigma(\varphi^2)$ [Χωρικά δομημένοι όροι]	N/A	0.0699	N/A	N/A
$\sigma(\theta^2)$ [Χωρικά μη δομημένοι όροι]	N/A	1.0935	N/A	N/A
Δείκτες επίδοσης				
RMSE	1.2978	0.5404	0.5000	0.281
MAE	0.8258	0.3904	0.1711	0.0658
RMSLE	0.4507	0.2475	0.1638	0.0842
CA	86.84%	97.36%	97.37%	98.68%

Αστική Λεωφόρος: Κύρια αποτελέσματα

- Οι **χωρικές αναλύσεις** συχνότητων απότομων επιβραδύνσεων και επιταχύνσεων είναι εφικτές με τις μεθοδολογίες GWPR, CAR, RCV XGBoost και SPCV XGBoost και ανά **κατάσταση κυκλοφορίας**
- Πολύ **καλή προσαρμογή** των μοντέλων στα δεδομένα της περιοχής ελέγχου, με την εξαίρεση της GWPR σε συνθήκες **ελεύθερης ροής**
- Η επίδοση της **GWPR** φαίνεται να μειώνεται από την έντονη **ανισοτροπία** της περιοχής σε συνθήκες ελεύθερης ροής – η λεωφόρος είναι πρακτικά μονοδιάστατη
- Οι υπόλοιπες μέθοδοι (**CAR, RCV XGBoost και SPCV XGBoost**) δεν επηρεάζονται κατά αυτόν τον τρόπο
- Προκύπτει ότι **διαφορετικές κυκλοφοριακές παράμετροι** είναι συσχετισμένες με τις συχνότητες απότομων συμβάντων ανά κυκλοφοριακή κατάσταση
- Οι **παράμετροι έκθεσης** στον κίνδυνο (μήκος οδικού τμήματος και πλήθος διελεύσεων) συνεχίζουν να ασκούν σταθερά **θετική επιρροή** στις συχνότητες απότομων επιβραδύνσεων και επιταχύνσεων
- Η δημιουργία – εξέταση βαριογραμμάτων **ανά κατεύθυνση** δεν έχει φυσική σημασία

Συμπεράσματα διατριβής (1/5)

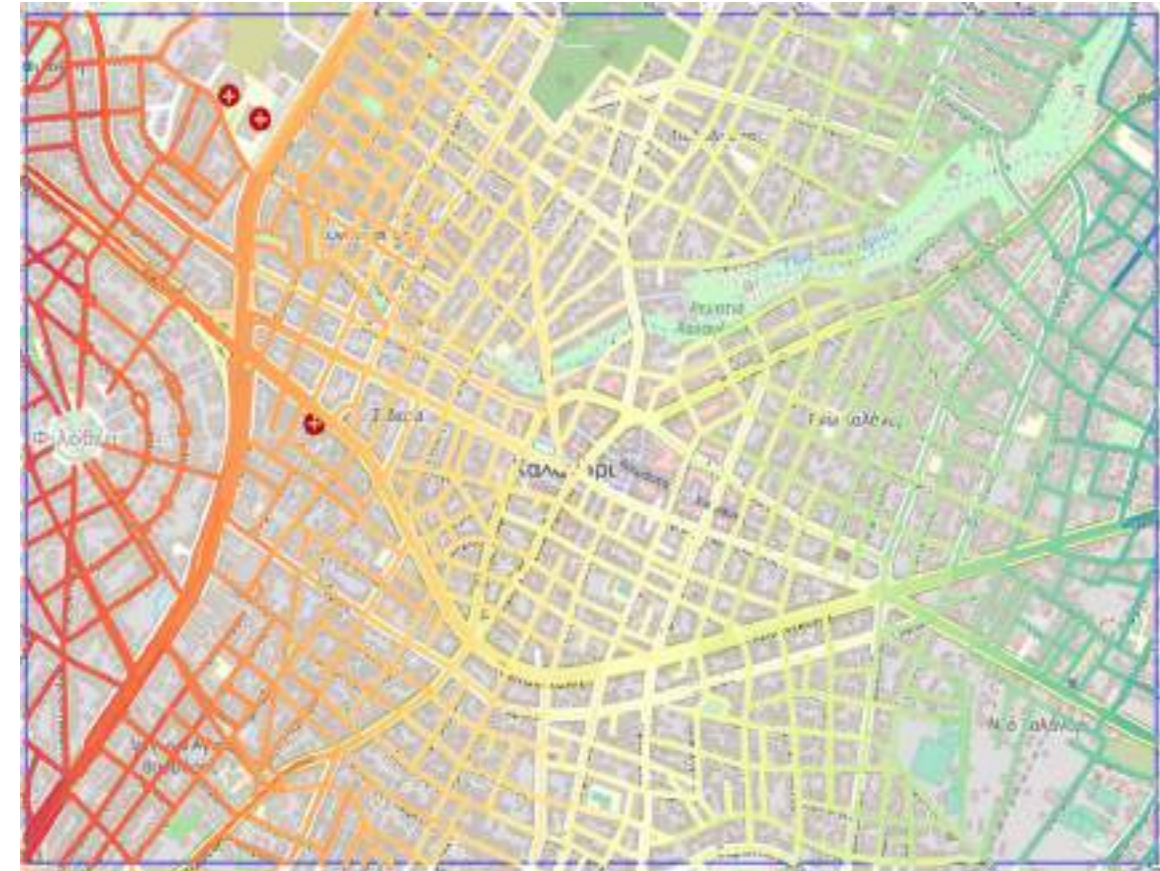
1. Τα **πολυ-παραμετρικά δεδομένα** οδήγησης υπό πραγματικές συνθήκες, γεωμετρίας και κυκλοφορίας **είναι δυνατόν** να συνδυαστούν και να χρησιμοποιηθούν για ουσιαστικές χωρικές αναλύσεις σε επίπεδο οδικού τμήματος
2. Τόσο **συνήθεις** χωρικές μέθοδοι (GWPR, CAR, Moran's I και βαριογράμματα) όσο και **καινοτόμες** μέθοδοι (RCV & SPCV XGBoost) **είναι δυνατόν** να χρησιμοποιηθούν σε χωρικές αναλύσεις απότομων συμβάντων σε επίπεδο οδικού τμήματος
3. **Εντοπίζεται θετική χωρική αυτοσυσχέτιση** στις συχνότητες απότομων επιταχύνσεων και απότομων επιβραδύνσεων τόσο σε αστικά οδικά δίκτυα όσο και σε αστικές λεωφόρους
4. Στα αστικά οδικά δίκτυα, η κύρια χωρική αυτοσυσχέτιση εμφανίζεται εντός **190 m** από κεντροειδή οδ. τμημάτων για απότομες επιβραδύνσεις και εντός **200 m** για απότομες επιταχύνσεις. Στις αστικές λεωφόρους οι αντίστοιχες αποστάσεις υπολογίζονται σε **310 m** και **320 m**

Συμπεράσματα διατριβής (2/5)

Αστικά οδικά δίκτυα:

1. Οι παράμετροι έκθεσης (**μήκος οδού και αριθμός διελεύσεων**) είναι θετικά συσχετισμένες με τις συχνότητες απότομων επιβραδύνσεων και επιταχύνσεων.
2. Αντίστοιχα, **η κλίση, η πολυπλοκότητα γειτονιάς και ο οικιστικός τύπος οδού** είναι παράμετροι αρνητικά συσχετισμένες με τις συχνότητες απότομων επιβραδύνσεων.
3. **Η καμπυλότητα, η ύπαρξη σηματοδότησης και οι δευτερεύοντες και τριτεύοντες τύποι οδού** είναι παράμετροι θετικά συσχετισμένες με τις συχνότητες απότομων επιταχύνσεων.
4. **Ο οικιστικός τύπος οδού** είναι αρνητικά συσχετισμένος με τις συχνότητες απότομων επιταχύνσεων.

Συμπεράσματα διατριβής (3/5)

Αστικά οδικά δίκτυα:

5. Οι **επιτυχημένες προβλέψεις** απότομων συχνοτήτων σε διαφορετική περιοχή είναι **εφικτές** με την αξιοποίηση των συγκεκριμένων δεδομένων και μεθόδων χωρικής ανάλυσης.
Ποσοστά ακρίβειας:
87.6% στις απότομες επιβραδύνσεις και
89.1% στις απότομες επιταχύνσεις.
6. Με τη χρήση του μέσου όρου των προβλέψεων, τα μοντέλα **αλληλοσυμπληρώνονται** και **καλύπτουν** τις αδυναμίες τους, δημιουργώντας μια **πληρέστερη** εικόνα κρίσιμων θέσεων.

Συμπεράσματα διατριβής (4/5)

Αστικές λεωφόροι:

1. Αποκτά νόημα η δημιουργία και εξέταση χωρικών δεδομένων **ανά κυκλοφοριακή κατάσταση** για την ανάλυση συχνοτήτων συμβάντων, ως γεφύρωση μεταξύ οδικής ασφάλειας και κυκλοφοριακής τεχνικής.
2. Προκύπτει ότι **διαφορετικές μεταβλητές** συσχετίζονται με αυξημένες συχνότητες συμβάντων σε συνθήκες **ελεύθερης ροής** και **συγχρονισμένης ροής**.
3. Η συμπερίληψη παραγόντων **κυκλοφορίας** και **συμπεριφοράς οδηγών** προσφέρει δυνατότητα εξέτασης περισσότερων παραμέτρων, χωρίς τη δυνατότητα μεταφοράς αποτελεσμάτων – πρόβλεψης.

Συμπεράσματα διατριβής (5/5)

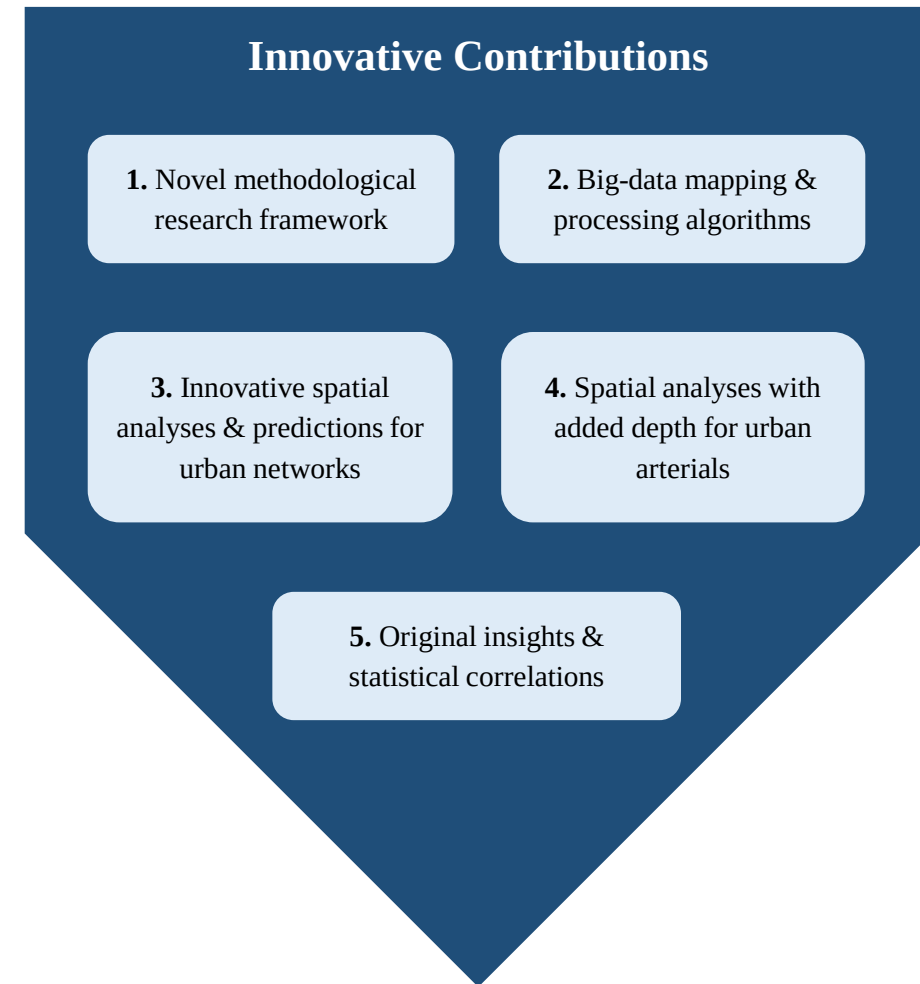
Αστικές λεωφόροι:

4. Οι παράμετροι έκθεσης (**μήκος οδού και αριθμός διελεύσεων**) καθώς και τα **δευτερόλεπτα χρήσης κινητού** είναι παράμετροι θετικά συσχετισμένες με τις συχνότητες απότομων επιβραδύνσεων και επιταχύνσεων.
5. Η **κατάληψη οδού** έχει θετική επιρροή στη συχνότητα συμβάντων στη συγχρονισμένη ροή και οριακά θετική επιρροή στην ελεύθερη ροή.
6. Η **διαφορά ταχύτητας οδηγού – κυκλοφορίας** είναι θετικά συσχετισμένη με τις συχνότητες απότομων επιβραδύνσεων στην ελεύθερη ροή και τις συχνότητες απότομων επιταχύνσεων (και στις δύο καταστάσεις).
7. Περιστασιακές συσχετίσεις **κυκλοφοριακού φόρτου** (μείωση επιβραδύνσεων σε ελεύθερη ροή, αύξηση επιταχύνσεων σε συγχρονισμένη ροή).

Συνεισφορά διατριβής

1. Πρωτότυπο **μεθοδολογικό πλαίσιο**
Διεξαγωγή **χωρικών αναλύσεων** οδικής ασφάλειας των συχνοτήτων απότομων οδηγικών συμβάντων με χρήση **πολυπαραμετρικών δεδομένων** υψηλής ανάλυσης ανά οδικό τμήμα
2. Επινόηση ενός συνόλου **αλγορίθμων δεδομένων** μεγάλης κλίμακας
Εφαρμογή των αλγορίθμων για κρίσιμες λειτουργίες:
(i) υπολογισμός **πρόσθετων γεωμετρικών χαρακτηριστικών**
(ii) **επεξεργασία και συνένωση δεδομένων**
(iii) **αντιστοίχιση χαρτών** (map-matching)
3. Καινοτόμοι **τύποι χωρικών αναλύσεων**
(i) χωρικές αναλύσεις σε επίπεδο **αστικών οδικών δικτύων**
(ii) χρησιμοποιήθηκαν αποτελέσματα χωρικών αναλύσεων για **επιτυχή πρόβλεψη** συχνοτήτων απότομων συμβάντων
4. Αναλύσεις με **επιπλέον χαρακτηριστικά** – Εμβάθυνση ανά κυκλοφοριακή κατάσταση **ελεύθερης ή συγχρονισμένης** ροής
5. Προέκυψαν **νέες πληροφορίες** και στατιστικές συσχετίσεις για τις παραμέτρους που επηρεάζουν τις συχνότητες απότομων συμβάντων

Μελλοντική έρευνα

1. Συσχέτιση με δεδομένα ατυχημάτων

Διεξαγωγή χωρικών αναλύσεων με δεδομένα ατυχημάτων ανά οδικό τμήμα – σύγκριση επικίνδυνων θέσεων

2. Εισαγωγή χρονικής διάστασης

Χωρο-χρονικές αναλύσεις για τον εντοπισμό εποχικών τάσεων στα δεδομένα και την ανίχνευση πιθανής μετανάστευσης επικίνδυνων θέσεων

3. Εξέταση ανά τύπο οδηγικής συμπεριφοράς

Διαχωρισμός οδηγών με βάση την επιθετικότητα

4. Αξιοποίηση επιπλέον χωρικών μοντέλων

Ενδεικτικά: Νευρωνικά Δίκτυα, επιπλέον τύποι αυτοπαλινδρόμησης (CAR), Spatial lag

5. Εξέταση επιπλέον οδικών περιβαλλόντων ή παραμέτρων

Υπεραστικές οδοί, διαφορετικές χώρες, παρουσία MMM, περιοχές ήπιας κυκλοφορίας

Χωρική ανάλυση οδικής ασφάλειας και συμπεριφοράς κυκλοφορίας με χρήση πολυπαραμετρικών δεδομένων υψηλής ευκρίνειας

Απόστολος Ζιακόπουλος

Πολιτικός Μηχανικός

Συγκοινωνιολόγος ΕΜΠ

Υποψήφιος Διδάκτωρ – Ερευνητής

www.nrso.ntua.gr/apziak

apziak@central.ntua.gr

Ιούλιος 2020